

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І КРЕДИТУ

КРЕДИТНІ СПІЛКИ ТА ЇХ РОЛЬ У РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІКИ

Кваліфікаційна робота

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Виконала:

студентка 4 курсу групи 472
заочної форми навчання
спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування»

Шульженко Анна Юріївна _____

Керівник:

доцент кафедри фінансів і кредиту

Гладчук Ольга Михайлівна _____

*До захисту допущено на засіданні кафедри
протокол № 11 від 29 травня 2024 р.*

Завідувач кафедри фінансів і кредиту

проф. Нікіфоров П.О.

АНОТАЦІЯ

Шульженко А.Ю. Кредитні спілки та їх роль у розвитку вітчизняної економіки – Рукопис. Кваліфікаційна робота на здобуття першого рівня вищої освіти «Бакалавр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування.» – Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, Чернівці, 2024.

В кваліфікаційній роботі розкрито теоретичні та практичні аспекти діяльності кредитних спілок на фінансовому ринку України. Розглянуто роль кредитних спілок у розвитку економіки в сучасних умовах господарювання, розкрито організаційно-економічну характеристику кредитної спілки “Західна”. Проаналізовано діяльність КС “Західна”. Визначено проблеми функціонування кредитних спілок на фінансовому ринку України. Зазначено зарубіжний досвід діяльності кредитних спілок та можливості його імплементації в Україні, шляхи удосконалення діяльності українських кредитних спілок.

Ключові слова: кредитні спілки, фінансовий ринок, економічна нерівність, фінансова включеність, фінансові послуги, соціально-економічний розвиток.

SUMMARY

Shulzhenko A.Yu. The Place and Role of Credit Unions in the Financial Market – Manuscript. Qualifying work for obtaining the Bachelor's degree in Finance, Banking, and Insurance, specialty 072, Chernivtsi Yuriy Fedkovych National University, 2023.

This qualifying paper explores the theoretical and practical aspects of credit unions' activities in the financial market of Ukraine. It discusses the role of credit unions in the economic development under contemporary conditions, providing an organizational and economic characterization of the "Western" credit union. The analysis of the "Western" credit union's activities is outlined, alongside identifying the problems faced by credit unions in the Ukrainian financial market. The paper also highlights international experiences of credit unions and the possibilities of implementing them in Ukraine, as well as avenues for improving the activities of Ukrainian credit unions.

Keywords: credit unions, financial market, economic inequality, financial inclusion, financial services, socio-economic development.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів наукових досліджень інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ Шульженко А.Ю.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ КРЕДИТНИХ СПІЛОК НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ КРАЇНИ	7
1.1. Кредитна спілка: суть та особливості функціонування	7
1.2. Принципи та методи діяльності кредитних спілок на фінансовому ринку	16
1.3 Роль кредитних спілок у розвитку економіки в сучасних умовах господарювання.....	2020
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИКА ДІЯЛЬНОСТІ КРЕДИТНОЇ СПІЛКИ «ЗАХІДНА» НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ.....	23
2.1. Організаційно-економічна характеристика кредитної спілки «Західна»	23
2.2. Аналіз діяльності КС «Західна» на фінансовому ринку України	31
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВНІ ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КРЕДИТНИХ СПІЛОК В УКРАЇНІ.....	38
3.1. Сучасний стан та актуальні проблеми функціонування кредитних спілок на фінансовому ринку України	38
3.2. Зарубіжний досвід діяльності кредитних спілок та можливості його імплементації в Україні	46
3.3. Потенційні шляхи удосконалення діяльності українських кредитних спілок	55
ВИСНОВКИ	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	62
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми: сучасна економіка України перебуває в стані постійних змін та розвитку, а фінансовий сектор є важливою складовою цього процесу. Однією з ключових ланок фінансового ринку є кредитні спілки, які відіграють значну роль у забезпеченні фінансової стабільності, розвитку підприємництва та забезпеченні фінансової доступності для широких верств населення. Кредитні спілки в Україні мають довгу історію та відіграли важливу роль у формуванні фінансової системи країни. Вони є найстарішими фінансовими установами, які почали надавати фінансові послуги населенню та малим та середнім підприємствам.

У контексті пострадянської трансформації економіки, розвиток кредитних спілок набув особливого значення. Вони стали важливим інструментом фінансової інклюзії, сприяючи зменшенню фінансової вразливості та вирівнюванню соціально-економічних різниць.

Однак, в сучасних умовах, з урахуванням глобалізаційних процесів та постійного розвитку фінансових технологій, кредитні спілки стикаються з новими викликами та можливостями. Вони активно адаптуються до змінного середовища, впроваджуючи інноваційні підходи та технології, що сприяють покращенню якості послуг та ефективності їхньої діяльності.

Актуальність теми дослідження обумовлена рядом суттєвих чинників, які впливають на економічний розвиток країни та фінансову стабільність суспільства загалом. По-перше, кредитні спілки відіграють значну роль у забезпеченні доступу до фінансових послуг для широких верств населення, особливо для малих та середніх підприємств, які є основою економіки. Це сприяє розвитку підприємництва, збільшенню виробництва та створенню нових робочих місць. По-друге, у контексті економічних перетворень та глобалізаційних процесів кредитні спілки стикаються з новими викликами та можливостями, пов'язаними з необхідністю адаптації до змінного середовища. Вони шукають інноваційні підходи та технології, що дозволяють підтримувати

конкурентоспроможність та ефективність своєї діяльності. По-третє, у зв'язку з посиленням конкуренції на фінансовому ринку та зростанням ризиків, пов'язаних з фінансовою нестабільністю, важливо дослідити роль кредитних спілок у забезпеченні фінансової стабільності та управлінні ризиками.

Таким чином, розуміння ролі кредитних спілок на фінансовому ринку країни є критично важливим для розвитку ефективної фінансової системи, підтримки підприємництва та забезпечення стабільності економіки в цілому.

У своїх дослідженнях провідні вчені як з-за кордону, так і в Україні, такі як Гончаренко В.В, Дроздова Н.В., Тахтай О. В., Осадець О. М., Шишута О. Ю. Савчук О. О., та Слав'юк Р.А. досліджували історію та тенденції розвитку кредитних спілок. В їхніх працях зверталася увага на різноманітні теоретичні аспекти діяльності кредитних спілок. Однак, деякі аспекти, які є актуальними сьогодні, залишаються маловивченими. Наприклад, обґрунтування сутності кредитних спілок як кооперативних утворень та їхнє місце в небанківській фінансовій системі, а також роль вітчизняних кредитних спілок у кредитуванні населення.

Мета дослідження: аналіз ролі кредитних спілок на фінансовому ринку України з метою виявлення їхнього впливу на фінансову стабільність, розвиток підприємництва та фінансову інклюзію.

Завдання дослідження:

- дослідити сутність та особливості функціонування кредитних спілок;
- розкрити принципи та методи діяльності кредитних спілок на фінансовому ринку;
- означити роль кредитних спілок у розвитку економіки в сучасних умовах господарювання;
- здійснити організаційно-економічну характеристику КС «Західна»;
- провести аналіз діяльності КС «Західна» на фінансовому ринку;
- описати сучасний стан та актуальні проблеми функціонування кредитних спілок на фінансовому ринку України;

- розкрити зарубіжний досвід діяльності кредитних спілок та можливості його імплементації;

- описати потенційні шляхи удосконалення діяльності українських кредитних спілок;

Об'єкт дослідження: економічні взаємовідносини, які виникають у процесі діяльності кредитних спілок на фінансовому ринку країни.

Предмет дослідження: процеси та механізми функціонування кредитних спілок, їхній вплив на розвиток місцевих громад, підтримку малих та середніх підприємств, а також їхню роль у забезпеченні фінансової стабільності та ризик-менеджменті на фінансовому ринку України.

Отримані результати дослідження мають важливе теоретичне значення для розвитку фінансової науки та практики. Вони допоможуть розширити розуміння процесів, які відбуваються на фінансовому ринку, зокрема, щодо ролі кредитних спілок у забезпеченні фінансової стабільності та розвитку підприємництва. Отримані висновки можуть бути використані для покращення стратегій управління фінансовими ресурсами, розробки політики фінансової регуляції та підтримки малих та середніх підприємств. Крім того, вони можуть слугувати основою для подальших досліджень у сфері фінансів та банківської діяльності, сприяючи розвитку нових теоретичних підходів та практичних рекомендацій для фінансових установ.

Практичне значення дослідження для різних зацікавлених сторін, включаючи урядові органи, фінансові установи, підприємства та громадські організації. Розуміння ролі кредитних спілок у фінансовому ринку дозволить розробляти ефективніші стратегії фінансового регулювання та політики, спрямовані на забезпечення фінансової стабільності та розвитку підприємництва. Результати дослідження можуть бути використані фінансовими установами для удосконалення своєї діяльності, впровадження інноваційних підходів та покращення сервісу для клієнтів. Крім того, вони можуть послужити основою для розробки програм підтримки малого та середнього бізнесу, сприяючи його стабільному розвитку та зростанню. Такі

практичні застосування дослідження можуть сприяти покращенню економічного розвитку та підвищенню рівня життя населення.

Інформаційна база дослідження: складається із різних джерел, таких як наукові публікації, підручники, наукові статті, монографії та інші академічні видання. Також використовувалися результати досліджень зарубіжних вчених з даної тематики. Зібрана інформація охоплює широкий спектр тем, включаючи історію та тенденції розвитку кредитних спілок, їхню роль у фінансовій системі, теоретичні аспекти їхньої діяльності, а також практичні аспекти їхнього функціонування. Додатковою інформаційною базою для дослідження слугував аналіз КС «Західна». Цей аналіз включав вивчення його структури, організації діяльності, фінансового стану, стратегій розвитку та особливостей функціонування на фінансовому ринку України. Результати цього аналізу допомогли отримати більш детальне уявлення про реальну практику діяльності кредитних спілок в Україні, а також про вплив їхніх дій на місцеву економіку та фінансову систему в цілому. Цей підхід дозволив поєднати теоретичні аспекти дослідження з практичними спостереженнями та отримати більш об'єктивні та конкретні результати.

Методи дослідження: у рамках дослідження використовувалися різні методи, специфічно адаптовані до теми дослідження. Серед них – аналіз наукової літератури для узагальнення та систематизації інформації щодо історії, розвитку та теоретичних концепцій кредитних спілок. Також використовувалася дескриптивний аналіз, щоб детально розглянути функціонування кредитних спілок та їхню роль у фінансовій системі. Додатково проводився емпіричний аналіз, включаючи збір та аналіз статистичних даних щодо діяльності кредитних спілок та їхнього впливу на економіку країни. Такий комплексний підхід дозволяє зрозуміти різні аспекти досліджуваної проблеми та надати обґрунтовані висновки.

Структура та обсяг роботи: дипломна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків та списку використаної літератури. Обсяг роботи складає 79 сторінок та налічує 71 посилань на бібліографічні джерела.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ КРЕДИТНИХ СПІЛОК НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ КРАЇНИ

1.1. Кредитна спілка: суть та особливості функціонування

У сучасних умовах Україна стикається з рядом економічних викликів, і вдосконалення економічної ситуації в країні вимагає комплексних заходів як з боку держави, так і з боку інших учасників економічного процесу. Важливою складовою фінансової системи є кредитні спілки, які виступають як небанківські фінансово-кредитні установи, спрямовані на забезпечення фінансових потреб населення. Їхня ефективна діяльність може відігравати ключову роль у підвищенні соціально-економічного рівня країни [7, с. 24]. Кредитні спілки відіграють важливу роль у фінансовій інклюзії, забезпечуючи доступ до фінансових послуг для широких верств населення, особливо для тих, хто має обмежений доступ до банківських послуг. Їхні кредитні продукти, як правило, мають більш доступні умови, що дозволяє підтримувати малі фінансові установи та особисті фінансові потреби громадян [63, с. 110].

Діяльність кредитних спілок викликає значний інтерес серед дослідників, і велика кількість дискусій проводиться щодо їхніх теоретичних засад та актуальності у сучасних умовах. Деякі науковці, зокрема Гончаренко В.В. [7] та Осадець О. М. [40], зосереджуються на «теоретичних аспектах діяльності кредитних спілок і їхній актуальності у сучасному світі» [40, с. 142]. Інші, такі як О. Гончаренко [7] та Г. Лютова, «визначають роль та місце кредитних спілок у фінансово-кредитній системі» [7, с. 24]. Також вчені, зокрема Осадець О.М. [40], проводять порівняльний аналіз між комерційними банками та кредитними спілками. Однак, незважаючи на широку кількість досліджень у цій області, відзначається необхідність подальшого поглибленого вивчення проблематики, оскільки ще не визначено основні перспективи діяльності кредитних спілок та їхні особливості [40, с. 141]. Такий аналіз може допомогти зрозуміти роль цих

установ у фінансовій системі країни та спрогнозувати їхні можливі впливи на економічний розвиток.

Таблиця 1.1

Різноманітні підходи науковців до визначення поняття «кредитна спілка»

Автор	Визначення
Дроздова Н.В. [12]	Кредитна спілка – це фінансова установа, яка забезпечує своїх членів послугами зберігання грошей, позики та інші фінансові послуги.
Гончаренко В.В [7]	У своїй суті, кредитна спілка є кооперативним фінансовим установою, де члени об'єднуються для забезпечення доступу до фінансових послуг, таких як збереження та кредитування, за взаємно вигідних умов.
Тахтаї О. В. [63]	Кредитна спілка представляє собою спільноту людей, які об'єднують свої фінансові ресурси для надання кредитів та інших фінансових послуг своїм членам, зокрема тим, хто має обмежений доступ до традиційних банківських послуг.
Осадець О. М. [40], Слав'юк Р.А. [57]	Кредитна спілка є фінансовою установою, власність якої належить її членам, і яка пропонує їм різноманітні фінансові послуги, включаючи збереження, кредитування та інші фінансові інструменти.
Шишута О. Ю. [71]	Кредитна спілка – це форма фінансової кооперації, де люди об'єднуються для створення спільного фінансового ресурсу, який використовується для надання кредитів та інших фінансових послуг своїм членам.
Савчук О. О. [54]	Кредитна спілка – це кооперативна фінансова установа, у якій група людей збирає свої фінансові ресурси для надання послуг збереження та кредитування своїм членам, зокрема тим, хто має обмежений доступ до інших банківських послуг.

Аналізуючи визначення поняття «кредитна спілка» різних авторів, можна зробити декілька спостережень. Відображені визначення вказують на те, що кредитна спілка є фінансовою установою, яка надає своїм членам різноманітні фінансові послуги, такі як збереження та кредитування [57, с. 96]. «Ключовою особливістю кредитних спілок є те, що вони є кооперативними, тобто члени об'єднуються для забезпечення собі взаємовигідних умов у доступі до фінансових послуг» [70, с. 21]. Автори також підкреслюють, що кредитні спілки мають соціальний аспект, надаючи фінансову підтримку своїм членам, зокрема тим, хто має обмежений доступ до традиційних банківських послуг [40, с. 142].

«Кредитна спілка є формою неприбуткової організації, яка формується фізичними особами, професійними спілками або їх об'єднаннями на кооперативних принципах з метою задоволення потреб своїх членів у

взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг» [7, с. 24]. На думку науковця Гончаренко В.В. - «основна мета кредитної спілки полягає у забезпеченні доступу до фінансових послуг та кредитів для своїх членів шляхом об'єднання їх грошових внесків. У кредитних спілках грошові внески, зроблені їхніми членами, об'єднуються для створення фонду, з якого потім виділяються кредити та надаються інші фінансові послуги» [7, с. 25-26]. Ця система сприяє розширенню доступу до фінансових ресурсів, особливо для тих, хто має обмежений доступ до банківських установ або не може отримати кредит за стандартними умовами. Такі кооперативні установи, як кредитні спілки, мають значний соціальний вплив, сприяючи економічній стабільності та розвитку місцевих громад. «Вони забезпечують можливість фінансової самодостатності та розвитку підприємництва на місцевому рівні, що сприяє загальному економічному зростанню та підвищенню життєвого рівня населення» [63, с. 111-112].

К.В. Масляєва висловлює думку, що операції з фінансовими активами мають господарсько-правовий характер. Вона підкреслює важливість збереження реальної вартості активів та доходу при аналізі фінансових послуг. Згідно з нею, збереження вартості активів є основною метою фінансових послуг, без чого неможливо досягнення прибутку [70, с. 22]. Натомість, Н.В. Дроздова вказує на більший перелік характерних ознак фінансових послуг, що відрізняють їх від інших послуг. Фінансова послуга, за її думкою: «це вид діяльності певного суб'єкта господарювання, який надає її; вона належить до нематеріальних послуг і супроводжується рухом фінансових активів» [12, с. 161].

В. Гончаренко вважає, що кредитна спілка є фінансово-кредитним кооперативом, який одночасно є громадською організацією та фінансовою установою. Це специфічна форма господарювання у фінансовій сфері, метою якої є забезпечення фінансової взаємодопомоги та економічного самозахисту людей. Кредитна спілка організована на демократичних принципах управління та є неприбутковою фінансовою установою. Разом з тим, Шишута О. Ю. [71]

розглядає кредитну спілку як «фінансовий кооператив, що одночасно є громадською та фінансовою організацією зі специфічною формою господарювання» [71, с. 291].

Згідно з думкою Савчук О. О. [54], «кредитна спілка є формою самоорганізації людей, які об'єднуються для задоволення своїх потреб у фінансовій сфері. Це самоврядна демократична організація, в якій члени визначають види послуг і встановлюють умови їх надання» [54, с. 130].

Кредитна спілка відрізняється від інших фінансових установ тим, що вона спеціалізується на обмеженому колі фінансових послуг, а також використанні накопичених ресурсів [70, с. 24]. Це свідчить про її неприбутковий характер, оскільки головною метою кредитної спілки є задоволення фінансових потреб її членів. Ці члени можуть отримувати як кредитні, так і ощадні послуги виключно в межах спілки [40, с. 143]. Учасники кредитної спілки повинні відповідати певним критеріям, а саме: їх чисельність повинна бути не менше 50 осіб, а також вони повинні мати спільне місце роботи або навчання, бути членами однієї спілки або об'єднання, проживати в одному районі або будь-якій іншій громадській або релігійній організації. Ці обмеження сприяють формуванню тісної спільноти та взаємодопомоги, що є однією з ключових принципів кооперативного руху. Як вважає Тахтай О. В. «кредитні спілки виконують важливу функцію у забезпеченні фінансового зростання та розвитку своїх членів, забезпечуючи їм доступні та доступні фінансові послуги» [63, с. 113].

Кредитна спілка базується на своєму статуті, який узгоджується та затверджується самими її членами. Для отримання статусу установи орган державного регулювання у сфері фінансових послуг, яким є НБУ, вносить відповідний запис до Державного реєстру. Законом «Про кредитні спілки» визначені основні принципи їхньої діяльності [13]. Ці принципи включають добровільний вступ та свободу виходу зі спілки, рівноправність членів, самоврядування та принцип гласності. Органами управління кредитної спілки є загальні збори її членів, спостережна рада, ревізійна комісія, кредитний комітет

та правління. Загальні збори членів можуть приймати рішення про створення інших органів управління. У разі потреби кредитна спілка може бути припинена шляхом реорганізації або ліквідації [7, с. 27].

Кредитні спілки зазвичай базуються на принципах кооперації та взаємодопомоги. Їх метою є задоволення фінансових потреб своїх членів, особливо тих, хто може мати обмежений доступ до традиційних банківських послуг через низький рівень доходів або відсутність кредитної історії. Кредитні спілки зазвичай засновуються на локальному рівні та володіють управлінням, здійснюваним їх членами [40, с. 144].

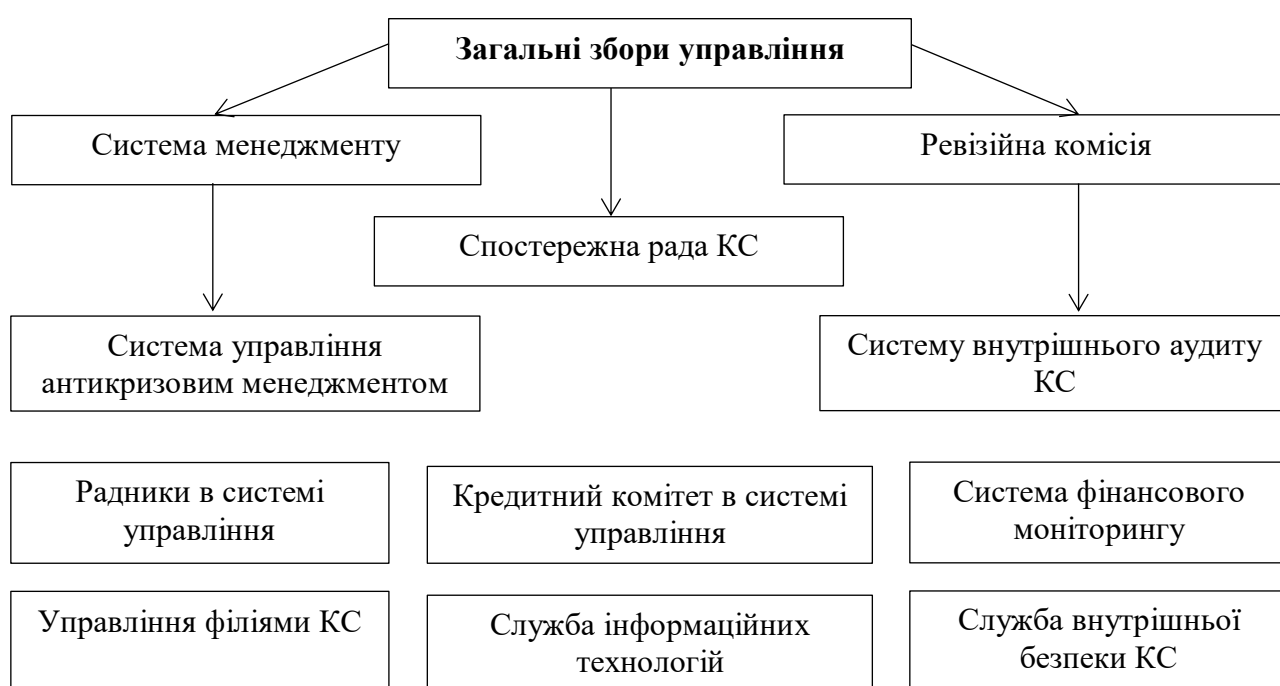

Рис.1.1. Організаційна структура функціонування кредитної спілки

Членство в кредитній спілці зазвичай вимагає певного внеску або купівлі членських паїв, що надає право на участь в управлінні та отримання фінансових послуг. Однією з ключових характеристик кредитних спілок є відсутність прибутковості: вони не створюють прибуток для акціонерів, а здійснюють діяльність на користь своїх членів, повертаючи їм частину прибутку у вигляді дивідендів або знижених відсоткових ставок за кредитами [7, с. 29]. У своїх працях, науковець Тахтай О. В. Підкреслює, що «кредитні спілки зазвичай мають дуже маленьку адміністративну структуру, що дозволяє їм знижувати

витрати та надавати послуги за більш вигідними умовами для своїх членів» [63, с. 114].

Колективи, такі як кооперативи, можна розглядати через призму трьох основних аспектів: соціального, організаційного та економічного (Табл. 1.2.). Цей підхід допомагає зрозуміти різні аспекти їх функціонування. Наприклад, соціальні аспекти стосуються взаємодії між членами, їхніх цінностей та спільного блага [54, с. 131]. Організаційні аспекти охоплюють структуру, управління та процеси прийняття рішень в кооперативі. А економічні аспекти відображаються у фінансових операціях, доходах та розподілі прибутку. Хоча цей розподіл може здатися дещо умовним, він допомагає розглянути різні аспекти діяльності кооперативів та їх вплив на суспільство [63, с. 114].

Таблиця 1.2

Характерні ознаки кредитних спілок

Економічні ознаки	Організаційні ознаки	Соціальні ознаки
Члени кредитного кооперативу мають спільні економічні інтереси (потреби) і є одночасно власниками та єдиними клієнтами кооперативу	Членство в кредитному кооперативі є добровільним та особистим (не передається іншим особам і не успадковується)	Створення системи самопомоги населення, що побудована на принципах взаємодопомоги
Кредитний кооператив прагне надавати послуги своїм членам на рівні їх собівартості. Перевищення — спрямовується до резерву чи/та повертається членам	Членство в кредитному кооперативі є відкритим (потенційна доступність членства в межах можливостей кооперативу)	Встановлення професійного, територіального чи іншого «поля членства», що визначає зону діяльності і соціальний склад кооперативу
Кредитний кооператив надає послуги з метою скорочення витрат та/або підвищення доходів своїх членів	Демократичне управління і контроль в кооперативі за принципом «один член — один голос»	Турбота про потреби громади, до якої відносяться члени кредитного кооперативу в межах його «поля членства»
Капітал кредитного кооперативу складаються з персоніфікованої (пайової) та колективною (неподільної) частин	Діяльність членів виборних органів управління та контролю на громадських засадах	Дотримання принципу політичного нейтралітету

Характерні ознаки кредитних спілок включають спільні економічні інтереси членів, які є власниками та головними клієнтами спілки. Членство в спілці є добровільним і особистим, не передається іншим особам і не

успадкоується [7, с. 30-31]. Спілки ґрунтуються на принципах взаємодопомоги та прагнуть надавати послуги на рівні собівартості, забезпечуючи турботу про потреби громади. Управління і контроль у спілках є демократичними, з принципом "один член – один голос". Капітал спілки складається з пайової та неподільної частин, а діяльність управління базується на громадських засадах. Важливим є збереження політичної нейтральності [40, с. 145].

Особливості функціонування кредитних спілок відображають їхню унікальність та специфіку як кооперативних фінансових установ. Нижче представлено огляд цих особливостей [7, с. 32]:

1. Демократичне управління: у такій системі кожен член має рівні права та можливість брати участь у процесі прийняття рішень. Загальні збори членів є основною формою демократичного управління, де вирішуються ключові питання спілки, такі як затвердження бюджету, обрання виборчих органів та прийняття стратегічних рішень. Важливим аспектом є принцип "один член - один голос", що забезпечує рівність членів перед законом та управлінням. Це дозволяє уникнути концентрації влади у руках окремих осіб або груп, забезпечуючи справедливість та прозорість в управлінні [54, с. 132-133]. У більшості випадків рішення приймаються відкритим голосуванням, що дозволяє кожному члену висловити свою думку та впливати на подальші кроки спілки. Додатково, виборчі органи, такі як ради директорів чи наглядові ради, можуть бути обрані для здійснення управлінських функцій та контролю за діяльністю спілки. Ці органи зазвичай складаються з представників членів та відображають різноманітність інтересів та потреб спільноти [63, с. 115].

2. «Членська власність: членська власність у кредитних спілках відображає принцип кооперації, де кожен учасник має власність та інтерес в успіху спілки. У цій системі кожен член є власником спілки і має право на володіння та управління її ресурсами через свої членські паї» [70, с. 23]. Ці паї представляють собою внесок члена у спілку, який відображає його фінансовий внесок та зацікавленість у розвитку спільного фінансової установи. Кожен член має право володіти певною кількістю членських паїв, які можуть бути придбані

або вкладені у спілку в обмін на право на отримання фінансових послуг [57, с. 97-98]. Ці паї можуть мати різну вартість та можуть бути інвестовані у розвиток спілки чи використані для отримання кредитів та інших послуг, що надаються спілкою. Важливою особливістю членської власності є те, що вона надає членам вплив на управління та прийняття рішень у спільноті. Кожен член має право брати участь у загальних зборах та голосувати за прийняття важливих рішень щодо діяльності спілки. Це забезпечує прозорість та відкритість в управлінні та допомагає враховувати інтереси всіх членів [7, с. 33].

3. «Прагнення до взаємовигідності: прагнення до взаємовигідності є ключовим принципом, що визначає діяльність кредитних спілок. Ці установи створені з метою забезпечення фінансової підтримки та забезпечення потреб своїх членів» [70, с. 24-25]. Одним із головних завдань є забезпечення доступних фінансових послуг, таких як кредити, збереження та інвестування, на вигідних умовах, що відповідають потребам членів та сприяють їхньому фінансовому зростанню. Кредитні спілки діють на основі принципу взаємодопомоги, де члени об'єднують свої ресурси та зусилля для досягнення спільних цілей [57, с. 99-100]. Шляхом об'єднання фінансових можливостей вони можуть надавати кредити та інші послуги на більш вигідних умовах, ніж традиційні банки чи фінансові установи. Це може включати низькі відсоткові ставки, мінімальні комісії та інші переваги, які сприяють економічному зростанню та розвитку членів та спільноти в цілому [7, с. 29]. Більше того, кредитні спілки часто здійснюють додаткові програми та ініціативи, спрямовані на підвищення фінансової грамотності та підтримку своїх членів. Це може включати навчальні семінари, консультації з планування бюджету та фінансового планування, що допомагають членам краще управляти своїми фінансами та досягати фінансової стабільності [63, с. 116].

4. Економічна ефективність: економічна ефективність є однією з ключових характеристик кредитних спілок, яка визначає їхню успішність та значимість у фінансовій системі. Функціонування цих установ спрямоване на максимізацію використання фінансових ресурсів та забезпечення доступу до

кредитів та інших фінансових послуг на конкурентоспроможних умовах. Одним із ключових аспектів економічної ефективності є об'єднання фінансових ресурсів членів спілки [54, с. 134]. Шляхом об'єднання коштів вони можуть створити значні фінансові ресурси, які можуть бути використані для надання кредитів та інших фінансових послуг. Це дозволяє спілкам забезпечувати доступ до фінансових послуг для своїх членів навіть у випадках, коли одиничні члени можуть мати обмежені фінансові можливості. Крім того, розподіл ризиків також є важливим аспектом економічної ефективності кредитних спілок. «Шляхом розподілу ризиків між членами спілки та встановленням адекватних систем управління ризиками, спілки можуть зменшити вплив фінансових ризиків на свою діяльність та забезпечити стабільність своєї фінансової позиції» [7, с. 34].

5. Соціальна відповідальність: «соціальна відповідальність кредитних спілок відіграє важливу роль у сприянні сталому розвитку та підвищенні якості життя спільнот» [70, с. 25]. Крім фінансових послуг, вони активно залучаються до ініціатив, спрямованих на підвищення рівня фінансової грамотності серед своїх членів та широкої громадськості. «Це може включати проведення навчальних семінарів, консультацій та інших освітніх заходів, спрямованих на навчання керуванню фінансами, плануванню бюджету та інвестуванню, що сприяє зростанню фінансової грамотності та підвищує ефективність управління фінансами серед членів та спільноти в цілому» [40, с. 146]. Крім того, кредитні спілки активно залучаються до розвитку місцевих економік та підтримки малого та середнього бізнесу в своїх регіонах. «Шляхом надання кредитів та фінансової підтримки місцевим підприємствам, вони сприяють створенню робочих місць, розвитку інфраструктури та збільшенню економічного зростання. Це в свою чергу сприяє зміцненню місцевих громад та забезпеченню стабільності розвитку регіонів» [63, с. 117].

6. Фінансова стійкість та безпека: фінансова стійкість та безпека є ключовими аспектами діяльності кредитних спілок, які забезпечують їхню надійність та стабільність у фінансовій сфері. Однією з переваг кредитних

спілок є їхня здатність досягати фінансової стійкості за рахунок ретельного кредитного аналізу та управління ризиками. Це означає, що перед наданням кредитів чи інших фінансових послуг, спілки проводять докладний аналіз фінансового стану клієнтів, їхню кредитоспроможність та здатність повернути отримані кошти [54, с. 135-136]. Такий підхід допомагає зменшити ризики неплатоспроможності та забезпечує стабільність фінансового стану спілок. Крім того, кредитні спілки обмежують ризики шляхом ретельного управління своїми активами та пасивами. Вони розробляють стратегії інвестування та розподілу ресурсів з метою забезпечення оптимального балансу між доходами та витратами, що дозволяє їм ефективно управляти своїми фінансами та зберігати фінансову стійкість навіть у складних економічних умовах [7, с.35].

Ці особливості функціонування визначають унікальну роль та значення кредитних спілок у фінансовій системі та сприяють їхньому успішному функціонуванню для користі своїх членів та спільноти в цілому [63, с. 118-119].

1.2. Принципи та методи діяльності кредитних спілок на фінансовому ринку

У світі фінансів, кредитні спілки є невід'ємною складовою фінансового ринку, що забезпечує розмаїття та доступність фінансових послуг для широкого кола населення та фінансової установи. Принципи та методи їхньої діяльності визначають ефективність їхнього функціонування, впливають на стабільність фінансової системи та задоволення фінансових потреб суспільства [16, с. 277]. Кредитні спілки, також відомі як кредитні кооперативи, відіграють значну роль у забезпеченні доступу до кредиту та інших фінансових послуг для малих та середніх підприємств, сільськогосподарських господарств та інших соціально-економічних суб'єктів. Їхня діяльність базується на принципах кооперації, взаємодопомоги та демократії, що робить їх особливими у порівнянні з іншими фінансовими установами [50, с. 23].

Ці принципи становлять основу для розвитку кредитних спілок та визначають їхню стратегію діяльності. Методи, які вони використовують, є інструментами для досягнення поставлених цілей та максимізації користі для своїх членів. Розуміння цих принципів і методів є важливим для аналізу функціонування кредитних спілок та їхнього впливу на фінансову систему [53, с. 204].

Кредитні спілки, або кредитні кооперативи, є важливими установами на фінансовому ринку, які забезпечують доступ до фінансових послуг для широкого кола населення та підприємств, особливо тих, що знаходяться в малозабезпечених або віддалених регіонах. «Принципи та методи, які вони застосовують у своїй діяльності, визначають їхню ефективність, стабільність та вплив на фінансову систему в цілому» [10, с. 11].

Першим і, можливо, найважливішим принципом кредитних спілок є принцип кооперації. Вони базуються на ідеї спільного власності та управління, де кожен член спілки має один голос, незалежно від обсягу внесків чи кількості акцій. Це робить їх демократичними установами, де кожен учасник має однакові права та можливості впливати на прийняття стратегічних рішень [50, с. 24].

Другим важливим принципом є принцип взаємодопомоги. «Кредитні спілки створюються з метою надання фінансової підтримки своїм членам у вигляді кредитів, депозитів та інших послуг. Вони розглядають своїх членів як партнерів, а не просто клієнтів, і спрямовують свою діяльність на задоволення їхніх потреб та підтримку їхнього економічного розвитку» [53, с. 205].

Третім ключовим принципом є принцип самодостатності. Кредитні спілки стежать за тим, щоб їхня діяльність була фінансово стійкою та ефективною. Вони збирають внески від своїх членів, надають кредити на умовах, які дозволяють покрити витрати та забезпечити прибутковість, тим самим забезпечуючи свою фінансову стійкість та незалежність [16, с. 278].

Щодо методів діяльності, кредитні спілки використовують різноманітні стратегії для досягнення своїх цілей. Це включає в себе ретельний аналіз

кредитоспроможності своїх членів, управління ризиками, розвиток продуктів та послуг, що відповідають потребам ринку, та використання інноваційних технологій для покращення якості та доступності своїх послуг. У цьому контексті вивчення принципів та методів діяльності кредитних спілок на фінансовому ринку відіграє важливу роль у розумінні їхнього внеску у фінансову систему та забезпеченні стабільності та ефективності фінансового ринку в цілому.

Методи, що використовуються кредитними спілками для аналізу, мають на меті оцінити кредитоспроможність потенційних позичальників та мінімізувати ризики неповернення кредитів. Ось деякі з найбільш поширених методів разом із їхнім аналізом [50, с. 25]:

1. Аналіз кредитної історії: Кредитні спілки зазвичай здійснюють перевірку кредитної історії потенційного позичальника через кредитні звіти. Це дозволяє оцінити, яким чином позичальник поведився зі своїми попередніми кредитами, чи регулярно відштрафовувався за затримки у платежах, та загалом, наскільки він надійний у відшкодуванні кредиту.
2. Оцінка фінансового стану: Цей метод включає аналіз фінансових звітів та документації позичальника, такої як баланс, звіт про прибутки та збитки, та статистика оборотних коштів. «Важливо оцінити, чи може позичальник забезпечити повернення кредиту за допомогою свого поточного фінансового стану» [16, с. 278].
3. Аналіз ризиків: Кредитні спілки проводять аналіз різноманітних ризиків, пов'язаних із позичальником, його галуззю та макроекономічним середовищем. «Це включає оцінку кредитного ризику, процентного ризику, ліквідності та інших факторів, які можуть вплинути на спроможність позичальника виплачувати кредит» [53, с. 206].
4. Аналіз забезпечення: Деякі кредитні спілки вимагають забезпечення від позичальника, такого як нерухомість або цінні папери, що може бути використане як гарантія повернення кредиту. «Аналіз цього забезпечення

допомагає визначити його ринкову вартість та стійкість у випадку невиконання кредиту» [10, с. 12].

5. Оцінка платіжної здатності: Цей метод включає оцінку доходів та фінансових зобов'язань позичальника, щоб визначити його здатність погасити кредит. «Платіжна здатність може бути оцінена за допомогою різних критеріїв, таких як відношення боргу до доходу, відсоткове покриття тощо» [10, с. 13-14].

Ці методи дозволяють кредитним спілкам приймати об'єктивні рішення щодо надання кредитів та управління ризиками, що допомагає забезпечити стабільність та ефективність їхньої діяльності [16, с. 279].

Принципи та методи діяльності кредитних спілок на фінансовому ринку відіграють ключову роль у забезпеченні доступу до фінансових послуг для широкого кола населення та підприємств. Засновані на принципах кооперації, взаємодопомоги та самодостатності, кредитні спілки відображають демократичні цінності та створюють альтернативу традиційним банкам, забезпечуючи доступні та надійні фінансові послуги [53, с. 207]. Методи, які вони використовують для аналізу, включають оцінку кредитної історії, фінансового стану, ризиків, забезпечення та платіжної здатності позичальників. Ці методи дозволяють кредитним спілкам приймати об'єктивні рішення щодо надання кредитів та управління ризиками, забезпечуючи стабільність та ефективність їхньої діяльності [50, с. 26-27].

Загалом, кредитні спілки відіграють важливу роль у фінансовій системі, сприяючи розвитку суспільства та підтримці економічної стабільності. Їхні принципи та методи діяльності демонструють потужний потенціал кооперації та взаємодопомоги в галузі фінансів, що робить їх важливими учасниками на фінансовому ринку.

1.3 Роль кредитних спілок у розвитку економіки в сучасних умовах господарювання

У сучасному господарському середовищі кредитні спілки займають особливе місце, відіграючи значну роль у розвитку економіки та сприяючи соціальному зростанню. Засновані на принципах кооперації та взаємодопомоги, вони є важливими установами, що забезпечують доступ до фінансових послуг для широкого кола населення та малого бізнесу [44, с. 405]. Роль кредитних спілок у розвитку економіки полягає в їхній здатності надавати фінансову підтримку та кредитування малому та середньому бізнесу, яке є основою для економічного зростання та створення нових робочих місць. Вони також відіграють важливу роль у забезпеченні фінансової включеності та розвитку сільських громад, де інші фінансові установи можуть бути менш активними.

Крім того, кредитні спілки часто спеціалізуються на наданні кредитів за доступними умовами, зменшуючи фінансові бар'єри для населення з низьким доходом та малозабезпечених груп. «Їхні принципи демократії та взаємодопомоги стимулюють соціальну відповідальність та сприяють розвитку спільнот» [62, с. 135].

Кредитні спілки, також відомі як кредитні кооперативи, створюють унікальні можливості для доступу до фінансових послуг, особливо для тих, хто знаходиться в уразливому становищі або має обмежений доступ до традиційних банківських установ. Основною метою кредитних спілок є сприяння фінансовій включеності та підтримка розвитку малого та середнього бізнесу, які вважаються країнами ключовими економічними драйверами. Шляхом надання доступних кредитів та інших фінансових послуг, кредитні спілки стимулюють підприємництво, сприяють створенню нових робочих місць та зміцнюють соціально-економічний розвиток [28, с. 217].

Ще однією ключовою роллю кредитних спілок є забезпечення фінансової стійкості та відповідальності. Вони оперують на принципах кооперації та взаємодопомоги, спрямовуючи свою діяльність на задоволення потреб своїх

членів та спільноти. Ця соціально-орієнтована модель дозволяє кредитним спілкам бути більш чутливими до потреб своїх клієнтів та реагувати на зміни в економічному середовищі [44, с. 406].

Крім того, кредитні спілки відіграють важливу роль у забезпеченні фінансової послуги тим, хто має обмежений доступ до фінансових ресурсів, таких як жителі сільських та віддалених районів, малозабезпечені шари населення та мікропідприємства. Їхня присутність і підхід, спрямований на вирішення конкретних фінансових потреб громад, допомагають зменшити економічні нерівності та сприяють створенню більш справедливого економічного середовища.

Загалом, роль кредитних спілок у розвитку економіки в сучасних умовах господарювання набуває все більшого значення, оскільки вони є важливими агентами фінансової включеності, соціальної відповідальності та економічного зростання. «Їхня діяльність сприяє створенню стійкої та рівноправної економіки, що є важливим елементом для досягнення сталого розвитку та процвітання суспільства» [62, с. 136].

Однією з ключових переваг кредитних спілок є їхній соціальний підхід до надання фінансових послуг. Вони оперують на основі принципів кооперації та взаємодопомоги, спрямовуючи свою увагу на потреби та інтереси своїх членів та спільноти. Це робить їх більш гнучкими та чутливими до потреб різних сегментів суспільства. Крім того, кредитні спілки забезпечують фінансову підтримку та кредитування для малих та середніх підприємств, що вважаються основою економічного зростання та створення нових робочих місць. Шляхом надання доступних кредитів та інших фінансових послуг, кредитні спілки сприяють підприємницькому духу та інноваціям, що веде до збільшення виробництва та валового внутрішнього продукту [28, с. 218].

Також важливо відзначити, що кредитні спілки відіграють значну роль у забезпеченні фінансової включеності та розвитку сільських громад та малозабезпечених шарів населення. Їхня присутність у віддалених районах та

малонаселених регіонах забезпечує доступ до фінансових послуг тим, хто часто ігнорується традиційними банківськими установами [44, с. 407].

У сучасних умовах господарювання кредитні спілки відіграють невід'ємну та надзвичайно важливу роль у розвитку економіки. Вони є ключовими агентами фінансової включеності, соціальної відповідальності та економічного зростання, привносячи інновації та стимулюючи підприємництво та розвиток малих та середніх підприємств.

Однією з основних переваг кредитних спілок є їхня здатність надавати доступ до фінансових послуг для різних сегментів населення, включаючи тих, хто має обмежений доступ до традиційних банківських установ [44, с. 408]. «Їхня соціальна орієнтація та спрямованість на вирішення конкретних потреб спільноти роблять їх важливим інструментом для зменшення економічних нерівностей та сприяють створенню більш справедливої економічної середовища» [62, с. 137-138].

Крім того, кредитні спілки є надійним джерелом фінансування для малих та середніх підприємств, які є двигуном економічного зростання. Шляхом надання доступних кредитів та інших фінансових послуг вони стимулюють підприємницький дух, сприяють створенню нових робочих місць та зміцнюють конкурентоспроможність економіки в цілому. Загалом, роль кредитних спілок у розвитку економіки в сучасних умовах господарювання набуває все більшого значення. Їхня спроможність надавати доступні та інклюзивні фінансові послуги робить їх ключовими гравцями у забезпеченні сталого економічного розвитку та процвітання суспільства.

РОЗДІЛ 2

ПРАКТИКА ДІЯЛЬНОСТІ КРЕДИТНОЇ СПІЛКИ «ЗАХІДНА» НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

2.1. Організаційно-економічна характеристика кредитної спілки «Західна»

Кредитна спілка «Західна» була зареєстрована 22 жовтня 2008 року і має адресу у місті Чернівці, на вулиці Головна, будинок 89, офіс 101. Уповноваженою особою є Наталія Вікторівна Остаєнкова, яка є підписантом з 8 квітня 2016 року. Бухгалтером також є Наталія Вікторівна Остаєнкова станом на 1 березня 2023 року. КС має 70 засновників – громадян. Основною галуззю діяльності є інші види грошового посередництва (код 64.19).

Відповідно до статей 10-12 Закону України «Про кредитні спілки» члени КС є її співвласниками. Управління КС відбувається за демократичним принципом – на загальних зборах КС один член має один голос. Це дає можливість кожній людині, яка є членом КС, впливати на її діяльність. Послуги, що надаються членам КС, можуть приносити КС дохід, який використовується на статутну діяльність. Тому надання послуг відбувається на рівні, максимально наближеному до собівартості.

КС «Західна» регулярно публікує свою річну фінансову звітність. Члени КС «Західна» мають право на отримання інформації про діяльність КС, оскільки відповідно до Закону України «Про кредитні спілки» КС зобов'язана забезпечити повне та своєчасне інформування своїх членів з питань власної діяльності, на їх прохання ознайомлювати з протоколами загальних зборів і засідань інших органів управління КС, видавати копії документів та витяги з них у порядку, визначеному статутом.

Організаційна структура кредитної спілки «Західна» включає в себе ряд важливих підрозділів та комітетів, які спрямовані на забезпечення ефективної роботи та досягнення стратегічних цілей компанії, які забезпечують комплексний підхід до управління різними аспектами діяльності фінансової

установи, включаючи фінансові операції, ризики, аудит, розвиток продуктів, маркетинг та PR, управління змінами та інші аспекти. Це дозволяє забезпечити ефективну роботу всіх підрозділів та досягнення стратегічних цілей компанії.

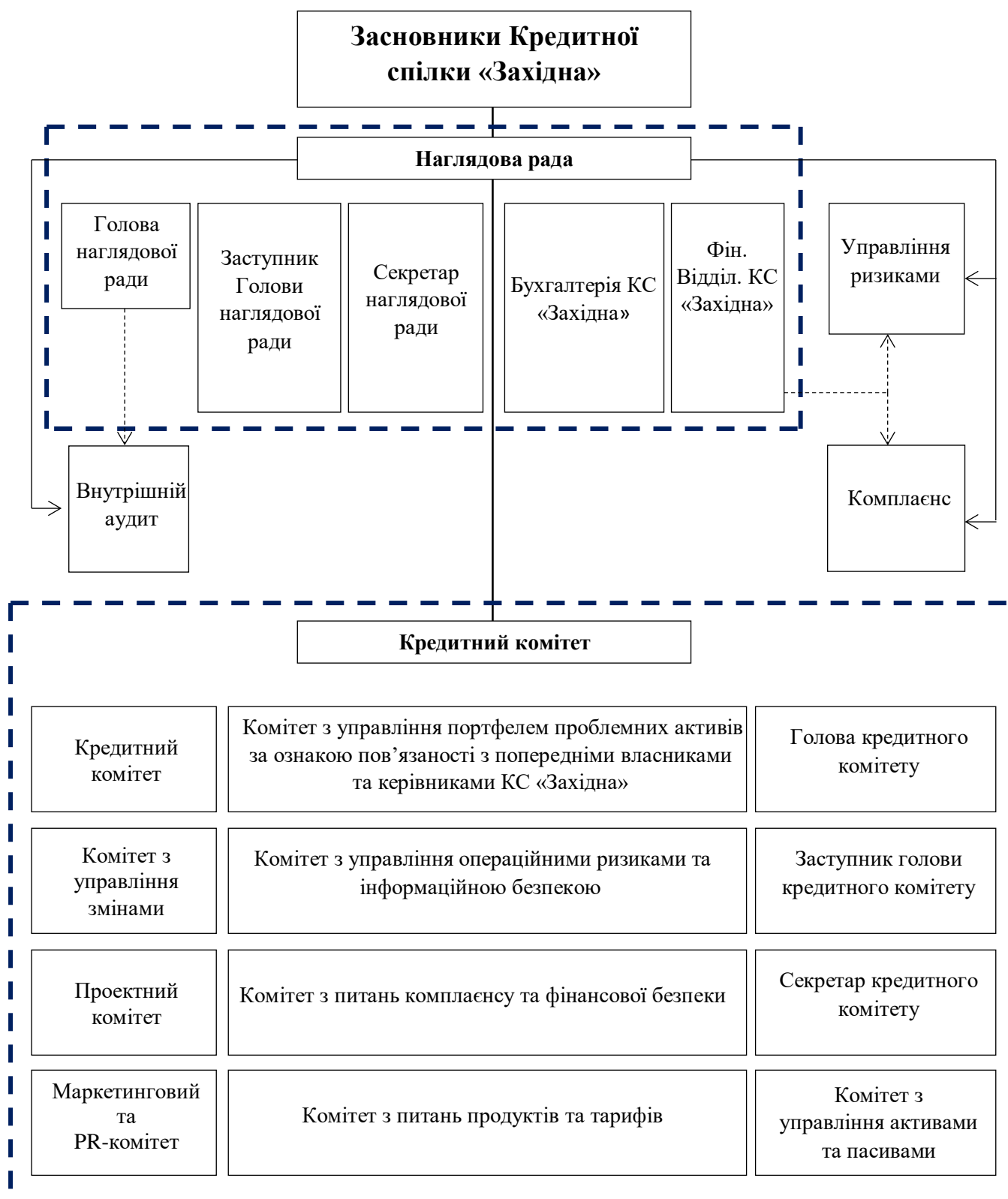

Рис. 2.1. Організаційна структура Кредитної спілки «Західна»

На рис. 2.1 наведено організаційну структуру КС «Західна».

Структура власності небанківської фінансової установи Кредитна спілка «Західна» розділена між 70 особами, згідно представлених даних в ЄДР.

Функціональні підрозділи та служби небанківської фінансової установи, такої як Кредитна спілка «Західна», грають ключову роль у забезпеченні ефективного функціонування та здійсненні стратегічних цілей компанії. Щоб краще зрозуміти діючу систему, проведемо дослідження кожного з цих підрозділів.

1. Відділ кредитування: Цей відділ відповідає за аналіз кредитоспроможності клієнтів, визначення умов кредитування та надання фінансової підтримки. Він працює з клієнтами, визначає їхні потреби та можливості, а також встановлює ризики, пов'язані з кредитними операціями.
2. Відділ ризик-менеджменту: Цей відділ відповідає за оцінку та управління ризиками, пов'язаними з діяльністю кредитної спілки. Він аналізує різноманітні фактори ризику, такі як кредитний, ліквідності, ринковий ризик та ризик змін законодавства, і розробляє стратегії для їхнього зниження або управління.
3. Відділ фінансів та бухгалтерії: Цей відділ відповідає за ведення фінансової звітності, розрахунок фінансових показників та управління бухгалтерським обліком. Він забезпечує точне відображення фінансового стану компанії та дотримання вимог законодавства.
4. Відділ інформаційних технологій: Цей відділ відповідає за розробку та підтримку інформаційних систем, які підтримують операційну діяльність компанії. Він забезпечує безперебійне функціонування інформаційних систем, захист від кібератак та впровадження новітніх технологій.

Ці функціональні підрозділи та служби спільно працюють для забезпечення ефективного та стабільного функціонування небанківської фінансової установи Кредитна спілка «Західна» і досягнення її стратегічних цілей.

КС «Західна» здійснює різні види активних операцій, такі як кредитування, інвестування та управління активами. Кредитування може включати надання кредитів та іпотечних позик клієнтам. Інвестування може включати придбання цінних паперів, акцій та нерухомості. Управління активами може включати оптимізацію портфеля, розподіл ризиків та моніторинг фінансових ринків.

Таблиця 2.1

Структура активів кредитної спілки КС «Західна» за 2021-2023 рр., тис. грн.

Назва рядка	2021	2022	2023	Абс. відх. (2021-2023)	Відн. відх. (%) (2021-2023)
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи	4.00	4.00	3.00	0.00	0.00%
Основні засоби	175.00	98.00	36.00	-118.00	-67.43%
Усього за розділом I	179.00	102.00	39.00	-122.00	-68.16%
II. Оборотні активи					
Запаси	0.00	14.00	19.00	+5.00	+54.14%
Дебіторська заборгованість за розрахунками	31.00	53.00	29.00	+10.00	+32.26%
Гроші та їх еквіваленти	565.00	459.00	1,040.00	+475.00	+84.07%
Усього за розділом II	7,530.00	7,858.00	7,108.00	-422.00	-5.60%
III. Необоротні активи, утримувані для продажу					
Утримувані для продажу активи	34.00	34.00	5.00	-29.00	-85.29%
Баланс	7,664.00	7,994.00	7,170.00	-494.00	-6.45%

Нематеріальні активи залишаються стабільними протягом обох років на рівні 4.00 тис. грн. Це може вказувати на стабільність і неперервність використання нематеріальних активів кредитної спілки. Показник основних засобів зменшився з 117.00 тис. грн на початок 2022 року до 57.00 тис. грн на кінець 2023 року. Це може свідчити про зниження обсягу інвестицій у нові основні засоби або про їх зношення. Запаси залишаються стабільними протягом обох років на рівні 14.00-15.00 тис. грн. Це може вказувати на ефективне управління запасами та стабільний попит на продукцію.

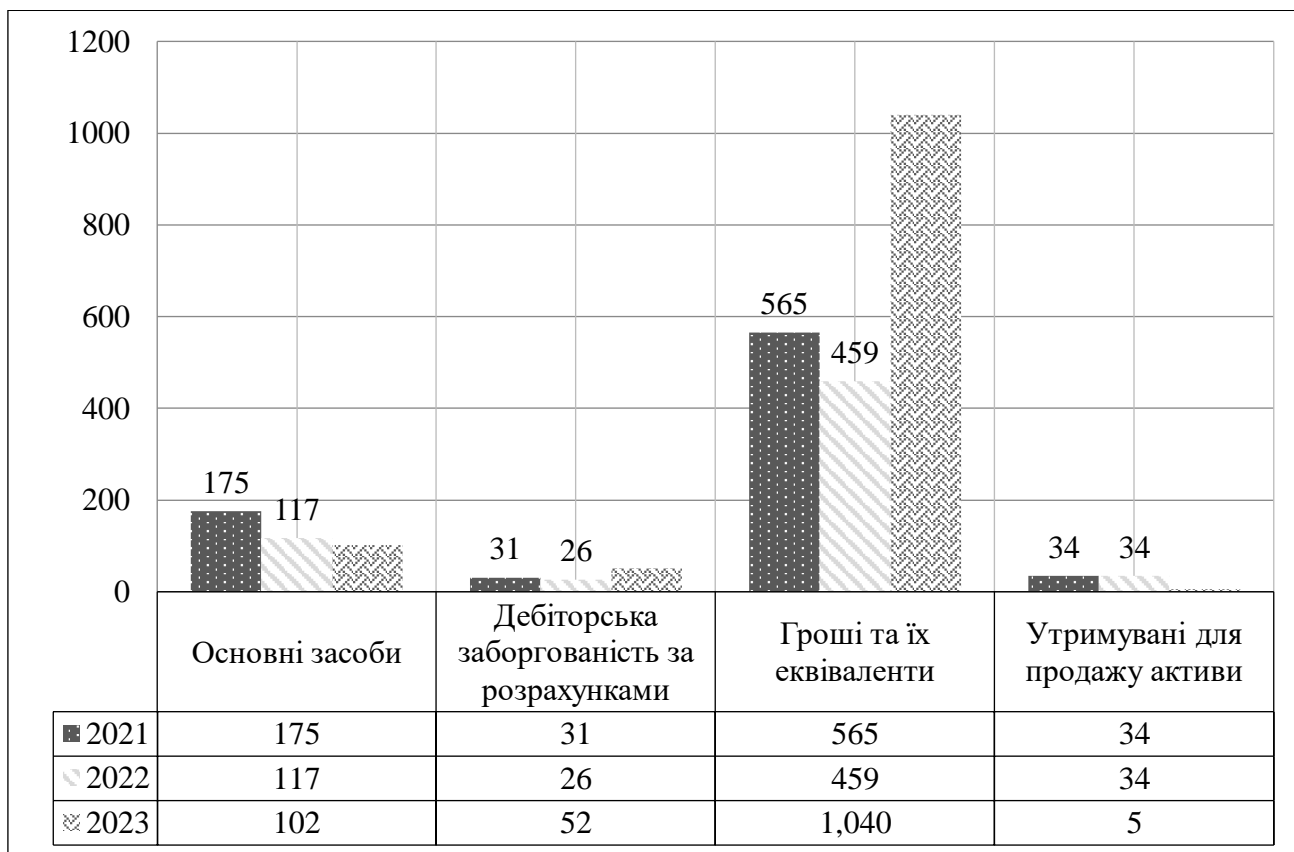

Рис. 2.2. Динаміка активів кредитної спілки «Західна» за 2021-2023 рр., тис.грн.

Дебіторська заборгованість за розрахунками: Показник зменшився з 26.00 тис. грн на початок 2022 року до 41.00 тис. грн на кінець 2023 року. Це може свідчити про зниження кількості несплачених рахунків від клієнтів. Гроші та їх еквіваленти: Показник значно збільшився з 321.00 тис. грн на початок 2022 року до 1 040.00 тис. грн на кінець 2023 року. Це може бути результатом збільшення обсягів прибутку або залучення додаткових фінансових ресурсів. Необоротні активи, утримувані для продажу: Показник утримуваних для продажу активів зменшився з 34.00 тис. грн на початок 2022 року до 5.00 тис. грн на кінець 2023 року. Це може бути пов'язано з реалізацією деяких активів або їхнім вилученням зі списку утримуваних для продажу. Сумарна вартість ресурсів кредитної спілки зросла з 7 664.00 тис. грн на початок 2022 року до 7 170.00 тис. грн на кінець 2023 року. Це може свідчити про зміни в структурі активів та їхній оптимізації відповідно до потреб небанківської фінансової установи.

Збереження стабільної структури необоротних активів, таких як нематеріальні активи, свідчить про стійкість та надійність бізнесу компанії протягом цього періоду. Зменшення обсягу основних засобів може вказувати на ефективне управління активами та їх оптимізацію з метою підвищення ефективності використання ресурсів. Збільшення оборотних активів, зокрема грошових ресурсів, свідчить про покращення ліквідності компанії, що є важливим фактором для забезпечення фінансової стабільності та здатності виконувати поточні зобов'язання. Збільшення активів, утримуваних для продажу, може вказувати на стратегічні зміни в управлінні активами компанії або на потребу в оптимізації балансу з метою досягнення більш ефективної структури активів.

Оцінка фінансової діяльності кредитної спілки є важливим етапом аналізу для визначення його фінансового стану та прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Цей процес включає в себе аналіз фінансових звітів, відображення структури та динаміки доходів і витрат, а також оцінку різних показників фінансової стійкості та рентабельності. У цьому контексті важливим є аналіз структури та динаміки доходів, витрат та активів небанківської фінансової установи протягом певного періоду часу. Він дозволяє зрозуміти, як змінювалися фінансові показники компанії, і виявити ключові тенденції, які можуть впливати на її фінансову стійкість та ефективність управління.

Таблиця 2.2

Динаміка доходів КС «Західна» за 2021-2023 рр., тис. грн

Назва рядка	2021	2022	2023	Абс. відх. (2021-2023)	Відн. відх. (%) (2021- 2023)
Чистий дохід від реалізації продукції	4 366.00	4 634.00	4 675.00	+309.00	+7.07%
Валовий прибуток	4 366.00	4 634.00	4 675.00	+309.00	+7.07%
Інші операційні доходи	232.00	232.00	29.00	-203.00	-87.50%
Фінансовий результат від операційної діяльності	657.00	390.00	488.00	-169.00	-25.70%
Інші фінансові доходи	1.00	3.00	17.00	+16.00	+1600.00%
Чистий фінансовий результат	362.00	226.00	23.00	-339.00	-93.65%

Чистий дохід від реалізації продукції зростає з 4 634 тис. грн в 2022 році до 4 675 тис. грн в 2023 році, що свідчить про певне збільшення обсягів продажу продукції. Валовий прибуток залишився на одному рівні з чистим доходом від реалізації продукції, що може вказувати на стабільність витрат на виробництво та збут продукції. Інші операційні доходи значно зменшилися з 232 тис. грн в 2022 році до 29 тис. грн в 2023 році. Це може бути пов'язано зі зміною умов або обсягу додаткових операцій або прибуткових джерел.

Фінансовий результат від операційної діяльності збільшився з 390 тис. грн в 2022 році до 488 тис. грн в 2023 році, що може свідчити про покращення ефективності управління діловою діяльністю. Інші фінансові доходи зросли з 3 тис. грн в 2022 році до 17 тис. грн в 2023 році, що може бути результатом збільшення доходів від фінансових інвестицій або інших джерел. Чистий фінансовий результат зменшився з 226 тис. грн в 2022 році до 23 тис. грн в 2023 році, що може бути наслідком збільшення загальних витрат або зменшення прибутковості діяльності.

Таблиця 2.3

Структура та динаміка витрат КС «Західна» за 2021-2023 рр., тис. грн

Назва рядка	За 2021 рік,	За 2022 рік, тис. грн	За 2023 рік, тис. грн	Абс. відх. (2021-2023)	Відн. відх. (%) (2021-2023)
Адміністративні витрати	2 727.00	2 113.00	2 071.00	-614.00	-22.52%
Витрати на збут	19.00	5.00	2.00	+14.00	+73.68%
Інші операційні витрати	1 195.00	2 098.00	2 679.00	+903.00	+75.57%
Фінансові витрати	216.00	477.00	134.00	+261.00	+120.83%
Витрати на податок на прибуток	-80.00	-50.00	-5.00	-75.00	+93.75%

Витрати на адміністративні цілі значно зменшилися з 3 819 тис. грн в 2022 році до 2 113 тис. грн в 2023 році. Це може свідчити про оптимізацію управлінських процесів, ефективнішу організацію роботи або зменшення витрат на адміністративні потреби. Витрати на збут трохи зменшилися з 7 тис. грн в 2022 році до 5 тис. грн в 2023 році. Це може свідчити про раціоналізацію збутових процесів або зменшення витрат на маркетингову діяльність. Інші

операційні витрати значно зросли з 418 тис. грн в 2022 році до 2 098 тис. грн в 2023 році. Це може бути наслідком збільшення обсягів діяльності, включаючи можливі витрати на розвиток бізнесу або додаткові інвестиції.

Фінансові витрати значно збільшилися з 117 тис. грн в 2022 році до 477 тис. грн в 2023 році. Це може бути результатом збільшення обсягу боргових зобов'язань, зростання відсоткових ставок або інших фінансових витрат. Витрати на податок на прибуток значно зменшилися з -50 тис. грн в 2022 році до -5 тис. грн в 2023 році. Це може бути результатом оптимізації податкових стратегій або зміни в законодавстві щодо оподаткування. Загалом, аналіз структури та динаміки витрат КС «Західна» вказує на певні зміни в управлінських та фінансових процесах компанії, що можуть впливати на її загальну ефективність та прибутковість.

Таблиця 2.4

Показники прибутковості КС «Західна» за 2021-2023 рр. тис.грн.

Назва рядка	2021	2022	2023	Абс. відх. (2022-2023)	Відн. відх. (%) (2021-2023)
Чистий дохід від реалізації продукції	4 124.00	3 991.00	4 675.00	+551.00	+13.34%
Валовий прибуток	4 124.00	3 989.00	4 675.00	+551.00	+13.34%
Інші операційні доходи	232.00	143.00	29.00	-203.00	-87.50%
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	657.00	390.00	488.00	-169.00	-25.70%
Інші фінансові доходи	1.00	1.00	1.00	0.00	0.00%
Фінансові витрати	216.00	33.00	216.00	0.00	0.00%
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	243.00	323.00	442.00	+199.00	+81.87%
Витрати (дохід) з податку на прибуток	-80.00	-58.00	-5.00	-75.00	+93.75%
Чистий фінансовий результат: прибуток	362.00	226.00	23.00	-339.00	-93.63%

За період з 2021 по 2023 рік, чистий дохід від реалізації продукції зростав з 4 124.00 до 4 675.00. Це свідчить про певний ріст обсягів реалізації продукції установи протягом цього періоду. Собівартість в 2022 році відсутня, що може бути результатом неправильного внесення даних. У 2021 та 2023 роках собівартість становила 0.00 і 0.00 відповідно. Валовий прибуток зріс з 4 124.00 у 2021 році до 4 675.00 у 2023 році, що свідчить про позитивну динаміку

фінансових результатів установи. Фінансовий результат від операційної діяльності зменшився з 657.00 у 2021 році до 488.00 у 2023 році, що може свідчити про зниження ефективності управління операційною діяльністю. Фінансовий результат до оподаткування зріс з 243.00 у 2021 році до 442.00 у 2023 році, що вказує на те, що, незважаючи на зниження фінансового результату від операційної діяльності, інші фінансові операції сприяли збільшенню загального фінансового результату.

2.2. Аналіз діяльності КС «Західна» на фінансовому ринку України

Фінансові ринки у сучасному світі відіграють ключову роль у розвитку економіки та фінансовій стабільності країни. Діяльність фінансових установ, зокрема кредитних спілок, є важливим аспектом цього процесу. Україна, як країна з розвинутою фінансовою системою, залучає значну увагу до аналізу функціонування своїх фінансових установ, серед яких особливе місце займають кредитні спілки. Кредитні спілки, як складова фінансового сектору, відіграють важливу роль у забезпеченні доступу населення та малого бізнесу до фінансових послуг, стимулюючи економічний зріст та підтримуючи фінансову включеність. Однією з таких кредитних спілок на фінансовому ринку України є КС «Західна», яка здійснює свою діяльність у складних умовах ринкової конкуренції та регуляторного середовища.

Аналіз діяльності КС «Західна» на фінансовому ринку України відображається в широкому спектрі аспектів, таких як її фінансовий стан, стратегія управління ризиками, ефективність функціонування та інноваційність. Подальший детальний аналіз цих аспектів дозволить отримати глибше розуміння ролі та впливу КС «Західна» на фінансову систему України та сприятиме розробці рекомендацій щодо подальшого вдосконалення її діяльності.

Установа успішно впроваджує дистанційні технології на фінансовому ринку України у взаємодії з клієнтами. Широкий спектр онлайн сервісів, таких

як інтернет-банкінг, мобільні додатки та електронні сервіси зв'язку з клієнтами, дозволяють клієнтам отримувати доступ до своїх рахунків та здійснювати фінансові операції в будь-який час та з будь-якого місця.

Щодо використання інформаційних та фінансових технологій на фінансовому ринку України, КС «Західна» постійно вдосконалює свої системи для забезпечення ефективного управління ризиками, моніторингу фінансових потоків та виявлення шляхів оптимізації фінансових процесів. Установа активно впроваджує сучасні технології блокчейну для забезпечення безпеки та конфіденційності фінансових транзакцій.

З метою забезпечення доступності фінансових послуг на фінансовому ринку України, КС «Західна» розвиває інклюзивні програми, спрямовані на забезпечення доступу до фінансових послуг для всіх верств населення. Установа активно співпрацює з громадськими організаціями та урядовими структурами для впровадження програм фінансової грамотності та фінансової підтримки для малозабезпечених груп населення. Таким чином, застосування цифрових технологій та політика інклюзії дозволяють небанківській фінансовій установі КС «Західна» забезпечити високий рівень сервісу та задоволення потреб різноманітних клієнтів у сучасному цифровому світі.

Результати проведеного дослідження свідчать про те, що небанківська фінансова установа КС «Західна» активно використовує цифрові технології та інклюзивні підходи в своїй діяльності. Інформаційні системи, дистанційні технології та інші інноваційні засоби не лише спрощують обробку інформації та прийняття рішень установою, але й покращують доступність фінансових послуг для широкого кола клієнтів. Це сприяє збільшенню показників конкурентоспроможності установи на ринку та позитивно впливає на її фінансову стійкість та розвиток. Такий інтегративний підхід дозволяє забезпечити ефективне функціонування установи в умовах сучасного цифрового середовища та забезпечити зручні та доступні фінансові послуги для всіх клієнтів.

Фінансова стійкість неабнківської фінансової установи є ключовим аспектом визначення її ефективності функціонування на фінансовому ринку України, який визначає її здатність до виконання своїх функцій у змінних умовах економічного середовища. Ця стійкість визначається рівнем фінансових ресурсів, доступністю капіталу, ризиками та ефективністю управління фінансовими потоками. Оцінка фінансової стійкості неабнківської фінансової установи вимагає комплексного аналізу різних аспектів її діяльності. Це включає в себе аналіз структури активів та пасивів, оцінку рівня ліквідності та платоспроможності, а також аналіз фінансових показників рентабельності та фінансового ризику. У контексті неабнківських фінансових установ, таких як КС «Західна», фінансова стійкість є особливо важливою з урахуванням їхньої ролі в фінансовій системі. Ці установи забезпечують доступ до фінансових послуг для населення та фінансової установи, тому їхня стабільність має прямий вплив на економічну стабільність та розвиток.

Таблиця 2.5

Показники фінансової стійкості КС «Західна» за 2021-2023 рр.

Показник	2021 рік	2022 рік	2023
Коефіцієнт поточної ліквідності	2.78	1.85	2,01
Коефіцієнт швидкої ліквідності	2.15	1.34	1,89
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	1.47	1.02	1,01
Коефіцієнт загальної платоспроможності	0.34	0.23	0,31
Валова рентабельність	57.10%	63.84%	64,94%
Чиста рентабельність	29.33%	31.62%	32,19%
Рентабельність власного капіталу (ROE)	16.25%	18.58%	19,93%
Коефіцієнт фінансової автономії	27.04%	24.68%	26,84%
Коефіцієнт фінансової стабільності	2.11	1.29	1,78
Коефіцієнт фінансового ризику	0.47	0.78	0,89

Коефіцієнт поточної ліквідності: Значення цього показника зменшилося з 2.78 в 2021 році до 2,01 в 2023 році. Це може свідчити про погіршення здатності фінансової установи задовольняти свої поточні зобов'язання за рахунок своїх поточних активів. Коефіцієнт абсолютної ліквідності: Зменшення цього показника з 1.47 в 2021 році до 1.02 в 2022 році та до 1,01 у 2023 році також вказує на зменшення готовності спілки виплатити свої зобов'язання з використанням його найбільш ліквідних активів. Валова рентабельність: Спілка

показала позитивну динаміку в цьому показнику, збільшивши валову рентабельність з 57.10% в 2021 році до 64,94% в 2023 році. Це може бути результатом ефективного управління виробничими процесами або збільшення цін на продукцію. Коефіцієнт фінансової автономії: Зменшення цього показника з 27.04% в 2021 році до 26.84% в 2023 році може свідчити про зменшення здатності спілки фінансувати свою діяльність за рахунок власних джерел. Коефіцієнт фінансової стабільності: Падіння цього показника з 2.11 в 2021 році до 1.78 в 2023 році вказує на зменшення стабільності фінансового положення спілки.

Таким чином, КС «Західна» зазнало значних змін у своєму фінансовому стані протягом 2021-2022 років на фінансовому ринку України. Хоча валова рентабельність зросла, виявлено зниження важливих показників ліквідності і фінансової стабільності. Це може вказувати на потребу в удосконаленні фінансового управління та реформах в операційній діяльності, щоб забезпечити стабільність та зростання у майбутньому.

Таблиця 2.6

Показники конкурентоспроможності КС «Західна» на фінансовому ринку України

Показник конкурентоспроможності	Значення	Переваги над конкурентами
Низькі процентні ставки	Низький	Привабливі умови позик для клієнтів, зменшення фінансових витрат
Швидкість обробки кредитних заявок	Висока	Швидше здійснення фінансових операцій, задоволення потреб клієнтів у найкоротший термін
Високий рівень клієнтського сервісу	Високий	Покращений досвід співпраці з клієнтами, збільшення їхньої лояльності
Високий рівень інноваційності	Високий	Розробка та впровадження нових продуктів та послуг, відмінність від конкурентів

У результаті аналізу фінансової діяльності КС «Західна» на фінансовому ринку України було виявлено кілька ключових висновків, які варто врахувати для подальшого розуміння ролі цієї кредитної спілки та її перспектив. Аналіз показав, що КС «Західна» виявляє високий рівень фінансової стійкості. Прибуток від реалізації продукції та валовий прибуток зросли протягом розглянутого періоду, що свідчить про стабільність її фінансової діяльності. КС «Західна» демонструє

високу ефективність та конкурентоспроможність на фінансовому ринку. Її показники прибутковості та рівень обслуговування клієнтів є на високому рівні, що сприяє залученню нових клієнтів та збереженню існуючих.

Ці показники демонструють переваги КС «Західна» над конкурентами на фінансовому ринку України. Низькі процентні ставки роблять її продукти більш привабливими для клієнтів, а швидка обробка кредитних заявок та високий рівень клієнтського сервісу сприяють задоволенню їхніх потреб. Крім того, висока інноваційність дозволяє КС «Західна» постійно вдосконалювати свої послуги та продукти, що відокремлює її від інших учасників ринку і забезпечує успішну конкуренцію.

Питома вага кредитів на фінансовому ринку України за програмами КС «Західна» представлена на рис. 2.3: КС «Західна» надає послуги з кредитування юридичних осіб, для чого постійно розробляються нові кредитні програми. Усього в КС «Західна» працює 7 кредитних програм для юридичних осіб.

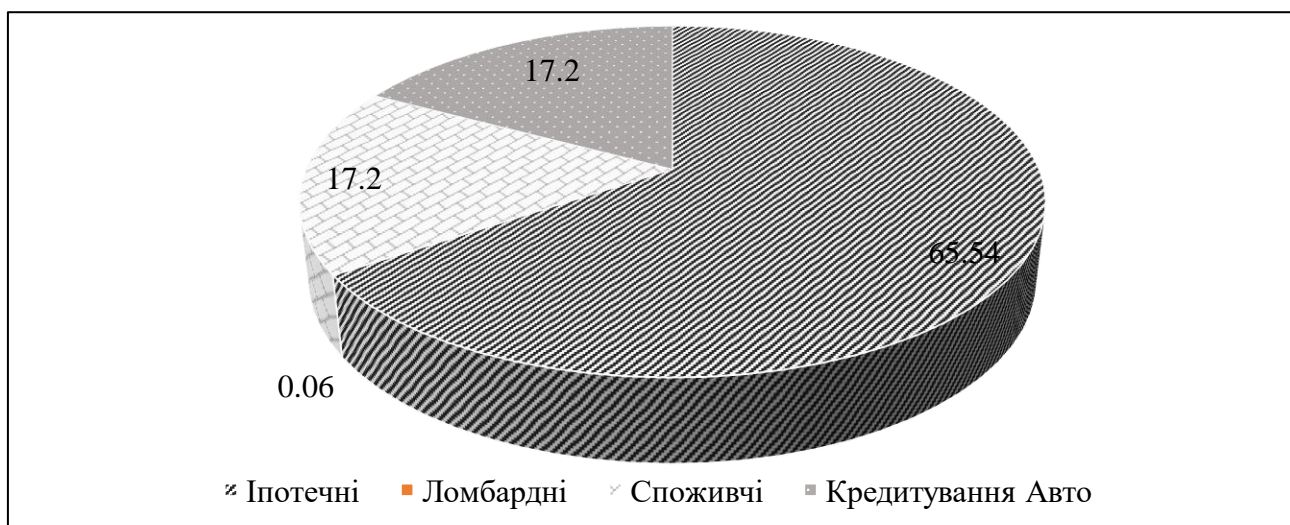

Рис. 2.3. Структура кредитів КС «Західна», наданих фізичним особам 2023 р., %

Кредитний портфель юридичних осіб 2023 р. становить 36 400 000 грн. Питома вага кредитів КС «Західна» за програмами представлена на рис. 2.4:

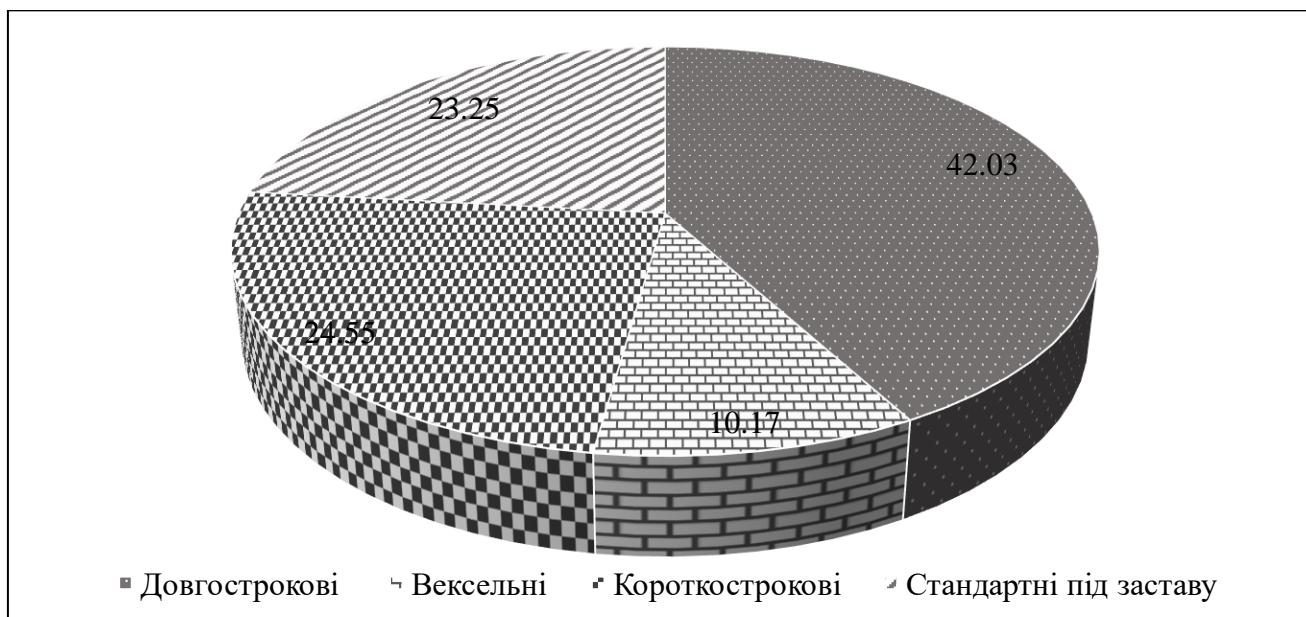

Рис. 2.4. Питома вага кредитів юридичним особам у КС «Західна» у 2023 р., %

Аналіз кредитного портфеля за видами валют підтверджує тенденцію минулих років, де валютний кредитний портфель становить дві третини від загального кредитного портфеля. Висока динаміка КС «Західна» і співпраця з фінансовими організаціями забезпечують КС «Західна» стійкі лідируючі позиції на стратегічно важливих напрямках бізнесу на фінансовому ринку України.

КС «Західна» відома своєю ефективною системою кредитування, яка надає широкі можливості для громадян отримання фінансової підтримки на різні потреби. Ця система кредитування відрізняється рядом переваг, які сприяють її популярності серед клієнтів:

1. *Широкий спектр продуктів:* КС «Західна» пропонує різноманітні кредитні продукти, включаючи кредити на придбання житла, автомобілів, особисті потреби, ремонт та реконструкцію, а також інші фінансові послуги, такі як іпотека, кредитні картки тощо.
2. *Конкурентні умови:* КС «Західна» пропонує конкурентні умови кредитування, з низькими процентними ставками, гнучкими строками погашення та іншими вигідними умовами, що роблять її продукти привабливими для клієнтів.

3. *Швидка обробка заявок*: Система кредитування КС «Західна» відзначається швидкою обробкою кредитних заявок, що дозволяє клієнтам отримувати рішення про надання кредиту в найкоротший термін.

Аналіз діяльності КС «Західна» на фінансовому ринку України дозволив отримати важливі уявлення про її позицію, ефективність та перспективи. КС «Західна» виявила себе як стабільний учасник ринку з високим рівнем фінансової стійкості та конкурентоспроможності. Низькі процентні ставки, швидка обробка кредитних заявок, високий рівень клієнтського сервісу та інноваційність роблять її продукти привабливими для клієнтів. Важливо відзначити, що КС «Західна» проявила себе як надійний фінансовий партнер для громадян, який пропонує широкий спектр продуктів та послуг, враховуючи індивідуальні потреби клієнтів. Її ефективна система кредитування сприяє задоволенню фінансових потреб клієнтів та підвищує їхню фінансову грамотність.

На підставі цього аналізу можна зробити висновок, що КС «Західна» має потенціал для подальшого успішного розвитку на фінансовому ринку України. Продовження підтримки та розвитку її фінансових продуктів та послуг, удосконалення системи обслуговування клієнтів та впровадження нових інноваційних рішень допоможе КС «Західна» зберегти свою лідерську позицію та забезпечити стабільний розвиток у майбутньому.

РОЗДІЛ 3

ПЕРСПЕКТИВНІ ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КРЕДИТНИХ СПІЛОК В УКРАЇНІ

3.1. Сучасний стан та актуальні проблеми функціонування кредитних спілок на фінансовому ринку України

Сучасний фінансовий ринок України характеризується значним розвитком та різноманітністю фінансових установ, серед яких особливе місце займають кредитні спілки. Кредитні спілки, як важлива складова фінансової системи, відіграють ключову роль у забезпеченні доступу населення та малого бізнесу до фінансових послуг, сприяючи економічному зростанню та соціальному розвитку країни. Проте, разом зі своїми перевагами, кредитні спілки також стикаються з рядом актуальних проблем та викликів, які впливають на їх функціонування та роль у фінансовій системі. Серед них - висока конкуренція на ринку фінансових послуг, нестабільність економічного та регуляторного середовища, складність управління ризиками та недостатня фінансова та організаційна спроможність [24, с. 135].

Діяльність кредитних спілок має безприбутковий кооперативний характер, відмінний від інших учасників фінансового ринку. Головна мета їхньої роботи, за словами В. Ткачука, полягає у забезпеченні своїх членів необхідними кредитними ресурсами та сприянні соціальному ефекту для всього суспільства. Це означає стимулювання підвищення соціальної мобільності та загального добробуту. Наразі в Україні найпоширенішими є класичні моделі організації кредитних спілок, що включають участь переважно фізичних осіб, обмеженість вступу нових учасників, а також консервативні стратегії розвитку і вузько-критеріальне об'єднання членів. Проте сучасна економічна ситуація вимагає активного вдосконалення цих моделей, зокрема, зосередження на підтримці розвитку малого та середнього бізнесу і розширенні спектру послуг [67, с. 71].

Напрямки активізації, зокрема, орієнтовані на підвищення діяльнійшої мобільності, що відповідає пропозиціям Г. Стоянова щодо розгляду кредитних спілок як відкритих ресурсних центрів. Ці центри формуються переважно підприємцями – фізичними особами та представниками приватних господарств роздрібного та малого бізнесу на добровільних засадах з метою надання різноманітних персоніфікованих фінансових послуг за рахунок спільних фінансових внесків [67, с. 72].

Доцільно дослідити основні сучасні тенденції у функціонуванні українських кредитних спілок. Дані щодо динаміки основних показників їхньої діяльності за період з 2015 по 2022 рік наведено в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1.

Динаміка показників діяльності кредитних спілок України за
2016-2023 рр.

Показник	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Кількість кредитних спілок (КС)	613	617	624	589	588	462	378	371
Кількість членів КС, тис. осіб	1 062,4	1 095,9	980,9	821,6	764,6	642,9	564,1	562,2
Кількість членів КС, які мають депозити, тис. осіб	48,0	44,9	40,9	31,5	26,5	41,1	21,7	20,6
Кількість членів КС, які мають кредитні договори, тис. осіб	249,3	254,0	233,6	186,6	162,2	148,6	134,3	129,8
Загальні активи, млн. грн.	2 386,5	2 656,9	2 598,8	2 338,7	2 064,3	2 032,5	2 169,8	2 269,2
Капітал, млн. грн.	942,9	1 088,7	1 055,6	1 048,7	1 040,9	1 044,4	1 062,5	1 043,2
Кредити членам КС, млн.грн.	2 237,4	2 531,0	2 349,1	1 994,4	1 792,7	1 799,5	1 902,3	1 932,4
Внески членів КС на депозити, млн. грн.	1 185,5	1 287,5	1 330,1	989,8	855,2	831,8	937,0	941,7

Протягом періоду з 2016 по 2017 рік в Україні відбулися значні зміни у функціонуванні кредитних спілок. Загальна кількість спілок зменшилася, що може свідчити про консолідацію ринку та можливі труднощі в операційній діяльності деяких з них. Втрата членів, зокрема тих, що мають депозити та кредитні договори, вказує на можливі проблеми з відтоком клієнтів або

зменшенням їхньої активності. Зниження розміру активів та кредитів також може бути наслідком цих тенденцій, хоча зростання капіталу може вказувати на певну стійкість кредитних спілок. Зменшення внесків на депозити свідчить про зниження довіри або можливі фінансові труднощі серед членів. В цілому, ці зміни вказують на потребу удосконалення стратегій та управлінських практик у кредитних спілках для забезпечення їхньої стабільності та розвитку.

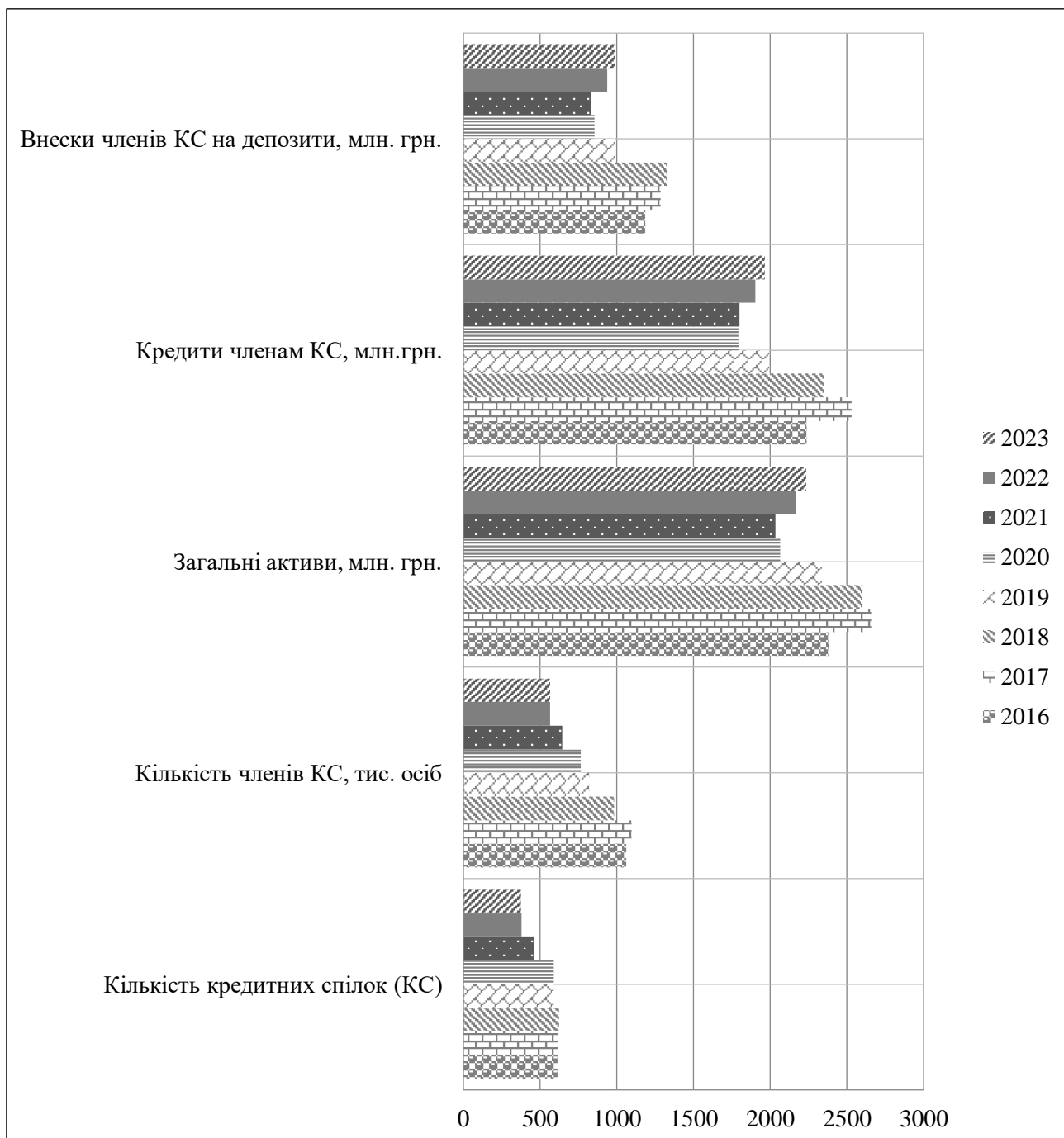

Рис. 3.1. Динаміка показників діяльності кредитних спілок України за період 2016-2023 рр.

Однією з основних проблем у діяльності кредитних спілок в Україні є відсутність ефективного механізму захисту прав їхніх членів. Це означає, що люди, які вступають у такі спілки, можуть стикатися з ризиком невідповідності їхніх інтересів та неправомірних дій з боку керівництва чи інших учасників. Крім того, існує проблема недостатнього доступу до дешевих ресурсів, низького рівня обслуговування та слабкої системної інтеграції кредитних спілок у режимі саморегулювання. Іншою серйозною проблемою є наявність значної кількості кредитних спілок, які не дотримуються основних принципів міжнародного кооперативного руху та вимог щодо захисту прав своїх членів. Це може призвести до порушень управлінської практики, невідповідності законодавству та втрати довіри з боку членів та суспільства в цілому [67, с. 73-74].

Додатковими факторами, які ускладнюють ситуацію, є неврегульованість питань нагляду за діяльністю кредитних спілок, загальна нестабільна економічна та політична ситуація в країні, а також загальна недовіра до фінансових установ. Ці проблеми потребують комплексного підходу та системних реформ для забезпечення стабільності, довіри та ефективності кредитних спілок у майбутньому [24, с. 136].

Однією з найгостріших проблем у сільських районах України є відсутність надійного правового регулювання щодо приватизації та обігу земельних ділянок. Відсутність чітких законодавчих норм у цій сфері ускладнює можливості фермерів та дрібних сільськогосподарських підприємств отримати кредити для розвитку свого бізнесу. Банки, які кредитують сільськогосподарські суб'єкти, часто вимагають наявності заставного майна, але у зв'язку з нестабільністю ринку землі та відсутністю чітких механізмів щодо її оцінки, фермери стикаються зі складнощами в цьому питанні.

Більше того, банки вимагають, щоб вартість застави перевищувала суму кредиту на 200-250%, що робить кредитування практично недосяжним для багатьох сільських господарств. У такій ситуації кредитні спілки стають одним із можливих джерел фінансування для сільських підприємств. Однак, навіть

вони зіштовхуються з проблемою відсутності заставного майна, яке відповідало б вимогам банків. У результаті, більшість кредитів, наданих кредитними спілками, надаються під поруки і лише невелика частина під заставу, часто якщо це худоба або інші рухомі майнові активи.

Ця ситуація суттєво обмежує розвиток сільськогосподарського сектору, оскільки у фермерів та сільських господарств відсутність доступу до фінансових ресурсів перешкоджає впровадженню сучасних технологій, підвищенню врожайності та покращенню умов праці. Тому вирішення цих проблем потребує комплексного підходу, включаючи прийняття ефективного законодавства щодо земельних відносин, покращення доступу до фінансових послуг для сільських жителів та підтримку розвитку кредитних спілок у сільських громадах [24, с. 137].

Кредитні спілки мали б значний потенціал для подальшого розвитку, особливо в контексті кредитування фермерів та сільських господарств. Однак існують обмеження, які стримують їхні можливості. Наприклад, наразі кредитні спілки можуть надавати кредити фермерам лише як фізичним особам, але не мають права кредитувати фермерські господарства як юридичні особи. Це питання залишається невирішеним на законодавчому рівні, що ускладнює доступ сільських господарств до фінансових ресурсів та перешкоджає їхньому розвитку [67, с. 75].

На сьогодні в Україні зареєстровано близько 40 тисяч фермерських господарств. Однак, значна частина з них, фактично, є сільськогосподарськими підприємствами з великою кількістю найманих працівників. Ці господарства вже вичерпали свій ресурс та не мають можливості для кількісного збільшення. Це ускладнює ситуацію та зменшує перспективи розвитку сільського господарства в країні. Отже, для подальшого розвитку сільського господарства та підтримки фермерських господарств необхідно вирішити питання щодо доступу кредитних спілок до кредитування сільськогосподарських підприємств як юридичних осіб. Це сприятиме створенню більш сприятливих умов для

розвитку аграрного сектору та підвищить його конкурентоспроможність на ринку.

Правова база, на якій ґрунтується діяльність кредитних спілок, потребує удосконалення. Недостатня чіткість та консистентність законодавства може ускладнювати роботу спілок і створювати ризики для їхнього функціонування. Наприклад, недостатньо деталізовані вимоги щодо капіталізації, регулювання ризиків та забезпечення фінансової стабільності. Конкуренція з іншими фінансовими установами, такими як комерційні банки, також ускладнює ситуацію для кредитних спілок [24, с. 138]. Банки мають більші ресурси та ширший спектр фінансових послуг, що робить їх більш привабливими для клієнтів. Корупція та недостатня прозорість у фінансовій системі можуть створювати серйозні ризики для кредитних спілок. Наприклад, недостатня контрольованість з боку регуляторних органів може призводити до зловживань та втрат для кредитних спілок [67, с. 76].

Нарешті, економічна нестабільність та політична неспокійність також можуть мати негативний вплив на діяльність кредитних спілок, збільшуючи ризики їх діяльності та зменшуючи інвестиційну привабливість. Усі ці проблеми потребують системного підходу та комплексних заходів для їх вирішення з метою стимулювання подальшого розвитку кредитних спілок в Україні та підвищення їх внеску у фінансову стабільність та розвиток країни.

Таблиця 3.2

Темпи зростання кредитного портфеля, проблемних кредитів кредитних спілок України у період 2018–2023 рр., %

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Темпи зростання кредитного портфелю (залишок на кінець періоду)	173,8	123,5	70,1	85,7	66,8	113,1
Темпи зростання заборгованості за неповерненими та простроченими кредитами	180,7	231,8	174,5	115,2	30,2	96,2
Питома вага не повернених, прострочених кредитів у загальному обсязі наданих кредитів членам кредитних спілок	6,3	12,1	30,2	40,5	18,5	16,1

З таблиці видно, що темпи зростання кредитного портфеля кредитних спілок України значно коливаються протягом періоду з 2018 по 2023 рік. У 2018 році спостерігався значний ріст на рівні 173,8%, що, однак, спадає до 66,8% у 2022 році, але знову зростає до 113,1% у 2023 році. Щодо заборгованості за неповерненими та простроченими кредитами, можна відзначити різке зростання в 2019 та 2020 роках, зі значеннями 231,8% та 174,5% відповідно, але потім спостерігається помірне зменшення в 2021 та 2022 роках. Питома вага не повернених, прострочених кредитів у загальному обсязі наданих кредитів членам кредитних спілок також показує зростання протягом більшості років, особливо в 2020 та 2021 роках, коли вона перевищила 30%.

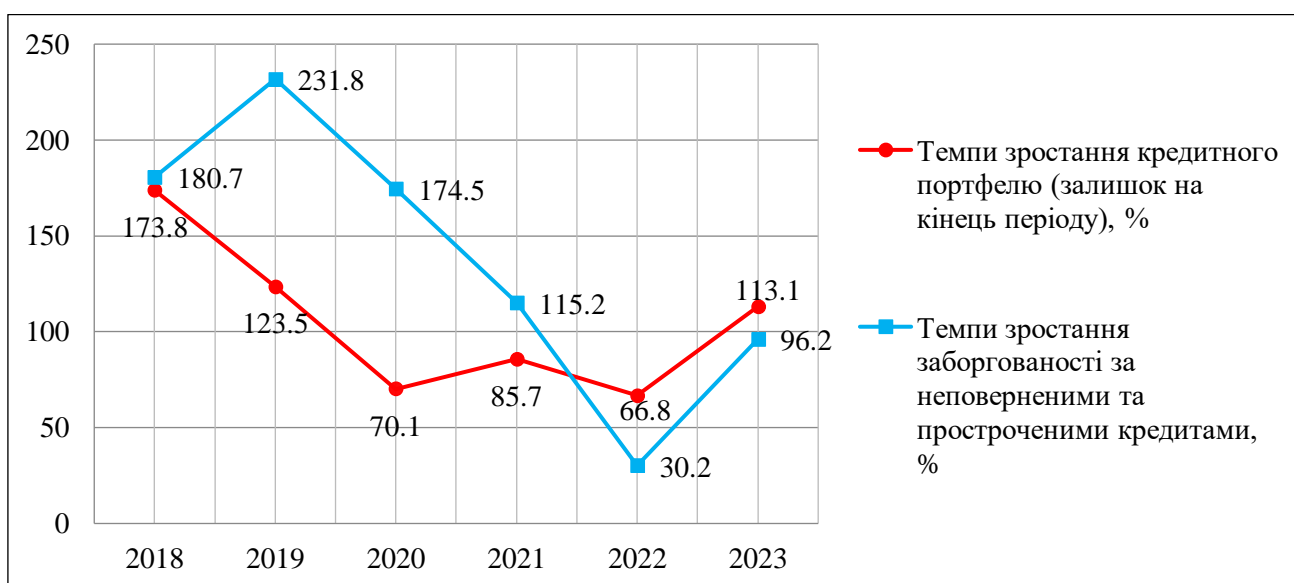

Рис. 3.2. Темпи зростання кредитного портфеля, проблемних кредитів кредитних спілок України у період 2018–2023 рр.

Загальний висновок полягає в тому, що хоча кредитні спілки спостерігають зростання кредитного портфеля протягом розглянутого періоду, зростає також відсоток неповернених та прострочених кредитів, що може бути ознакою погіршення фінансової стійкості клієнтів або недостатньої ефективності управління ризиками з боку кредитних спілок. Це вимагає уваги та подальших заходів для забезпечення стабільності та ефективності їхньої діяльності.

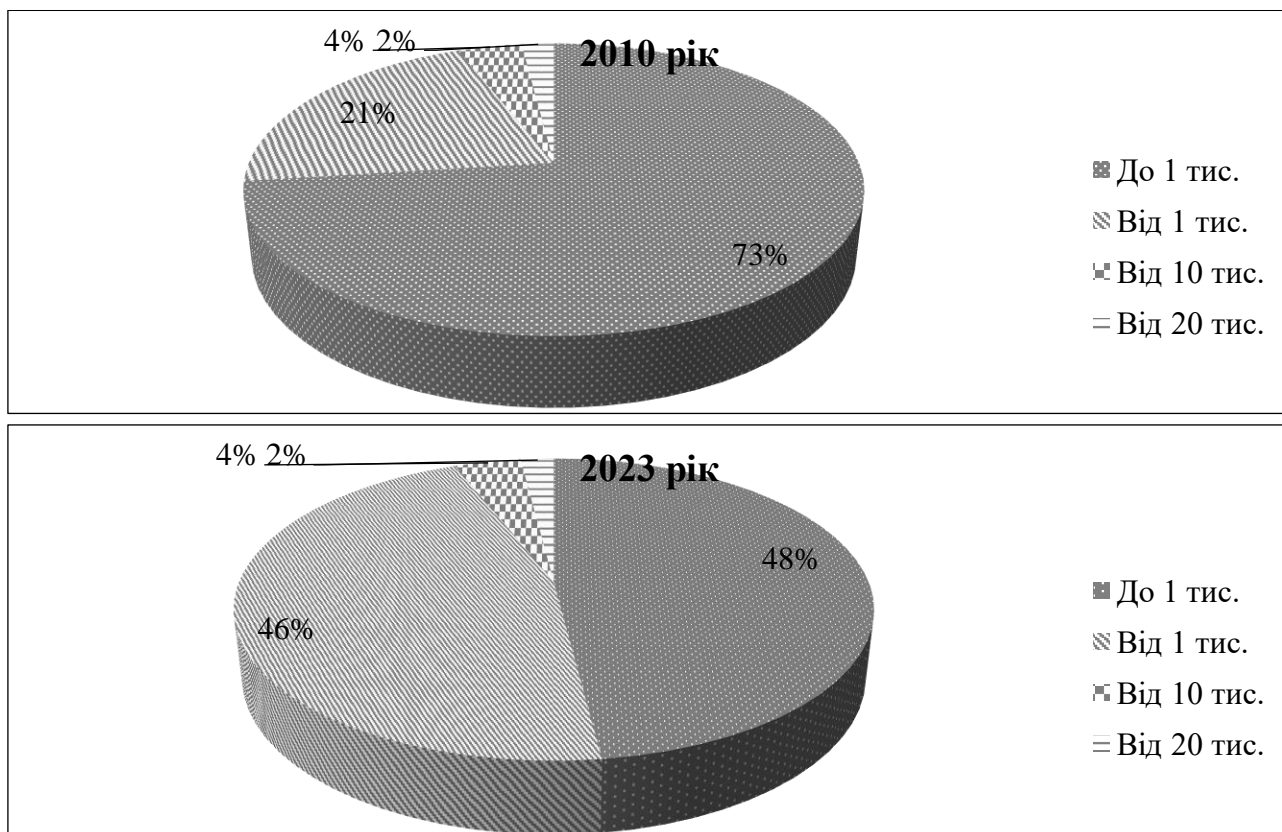

Рис. 3.3. Структурування кредитних спілок за кількістю членів у 2010 та 2023 роках.

Сучасний стан та актуальні проблеми функціонування кредитних спілок на фінансовому ринку України відображають складну картину, яка вимагає уваги та системних заходів. Низький рівень фінансової грамотності серед населення, недостатня правова база, конкуренція з іншими фінансовими установами, корупція та недостатня прозорість, а також економічна нестабільність та політична неспокійність утруднюють розвиток кредитних спілок [67, с. 77].

Як зазначає Масляєва К.В.: «Для подолання цих проблем необхідно впровадження комплексного підходу, що включатиме у себе підвищення рівня фінансової грамотності, удосконалення правової бази, забезпечення конкурентноспроможності та прозорості у діяльності кредитних спілок, а також зміцнення фінансової стабільності та політичної безпеки» [34, с. 78]. Тільки за умови вирішення цих проблем кредитні спілки зможуть ефективно

функціонувати та відігравати важливу роль у фінансовій системі України, сприяючи її розвитку та стабільності.

3.2. Зарубіжний досвід діяльності кредитних спілок та можливості його імплементації в Україні

Кредитні спілки - це важлива складова фінансової системи багатьох країн, які забезпечують доступ до фінансових послуг для різних соціальних груп населення. У сучасному світі, де доступ до фінансових послуг стає все більш критичним для соціального та економічного розвитку, вивчення зарубіжного досвіду діяльності кредитних спілок набуває особливої важливості. Кредитні спілки виконують важливу роль у забезпеченні доступу до фінансових послуг для тих, хто не має можливості скористатися послугами традиційних банків. Вони сприяють фінансовій включеності та підтримці соціальної справедливості, надаючи кредити, зберігаючи заощадження та надаючи інші фінансові послуги [41, с. 161].

На думку науковця Костюк В.А.: «Діяльність кредитних спілок ґрунтується на принципах кооперації, самопомоги та самоуправління. Вони відрізняються від комерційних банків своєю спрямованістю на задоволення потреб своїх членів, а не на отримання прибутку» [51, с. 19-20]. Україна також має потенціал для успішної реалізації концепції кредитних спілок. Впровадження принципів кооперації та самопомоги може сприяти розвитку фінансової інфраструктури країни та покращенню доступу до фінансових послуг для всіх верств населення. Дослідження зарубіжного досвіду діяльності кредитних спілок та адаптація кращих практик є важливим кроком у зміцненні фінансової системи України та забезпеченні її сталого розвитку. Це відкриває нові можливості для розвитку кооперативного руху та підтримки економічного зростання країни.

У світовій практиці, кредитні спілки спочатку створюються з метою забезпечення фінансового та соціального захисту своїх учасників, а потім вже

для взаємного кредитування. Ця особливість виділяє кредитні спілки серед інших фінансових інституцій. Крім того, існують інші відмінності, такі як обмежена сфера надання послуг, де кредити доступні лише учасникам спілки, і невидача цінних паперів або приваблення коштів з інших джерел, як це роблять традиційні банки. У світі розрізняють дві моделі кредитно-кооперативного руху: американську та європейську.

Американська модель ґрунтується на взаємодопомозі серед фізичних осіб, тоді як європейська модель орієнтується на об'єднання фінансових ресурсів як фізичних, так і юридичних осіб. Незважаючи на різницю моделей, наявність кредитної кооперації дозволяє послабити монополізацію фінансового ринку банками і забезпечити ефективний соціально-економічний захист шляхом самозабезпечення членів необхідними фінансовими послугами. Розбудова кредитно-кооперативного руху в різних країнах залежить від історичних та економічних особливостей, а також від моделі фінансової системи в цілому.

На сьогоднішній день, у світі діють близько 53 тисяч кредитних спілок з активами на суму близько 1 трлн доларів США, що обслуговують понад 187 млн членів. Незважаючи на загострення фінансової кризи, кредитні спілки протягом останніх двадцяти років продемонстрували стійкість та зуміли підтримати обсяги наданих кредитних послуг завдяки спрощенню доступу до фінансових послуг для своїх учасників.

У США, під час світової фінансової кризи, припинили свою діяльність 560 кредитних союзів. Однак кількість членів цих спілок зросла на 21,7 тисячі осіб, а загальна сума внесків досягла близько 100 мільярдів доларів США. Це можна пояснити тим, що діяльність кредитних спілок контролюється не тільки наглядовим органом (Національна адміністрація кредитних спілок - NCUA), але й має прозоре управління. Механізм надання кредитів для учасників кредитних спілок мінімалізується, оскільки кожен учасник може отримати фінансові ресурси в обсязі, який доступний самій спілці. Це зменшує відсоток неповернених кредитів, оскільки в США 97% кредитів повертаються вчасно та в повному обсязі [41, с. 162].

У Великобританії, діяльність кредитних спілок стала традиційною з 1964 року, хоча їхня кількість значно менша, ніж у США, і налічує близько 480. Ця кількість постійно зростає з часом: у 1992 році було 377 кредитних спілок, у 1998 році - 398, а у 2009 році - 480. У Великобританії довіра до банківського сектору перевищує показники інших сегментів фінансового ринку, тому рівень залучених і розміщених фінансових ресурсів у цій країні відносно низький - на сьогодні ця сума становить 1 трлн 794 млрд доларів США. У Великобританії діяльність кредитних спілок регулюється Financial Services Authority (FSA), і кожна спілка має свої власні вимоги до потенційних членів.

У Німеччині кредитні спілки, відомі також як «Volksbanken» або «Raiffeisenbanken», мають довгу історію та широке впровадження в фінансовій системі країни. Ця модель кредитних спілок ґрунтується на принципах групової взаємодопомоги та кооперації між фізичними та юридичними особами. Однією з ключових особливостей німецьких кредитних спілок є їхня спрямованість на обслуговування місцевих громад та підприємств. Вони надають широкий спектр фінансових послуг, таких як розрахункові рахунки, кредити, інвестиційні продукти та страхування. Це робить їх важливими учасниками місцевого економічного життя та сприяє стабільності фінансових ринків.

Кредитні спілки в Німеччині також відомі своєю демократичною структурою управління. Кожна спілка має свою раду директорів, яка складається з представників членів спілки. Це дозволяє членам брати активну участь у процесі управління та впливати на прийняття стратегічних рішень. Підсумовуючи, німецький досвід кредитних спілок демонструє важливість кооперації та групової взаємодопомоги в фінансовій системі. Ці установи забезпечують доступ до фінансових послуг для місцевих громад та підтримують економічний розвиток країни [41, с. 163].

Франція також має власний довгий та багатий досвід у сфері кредитних спілок, які вони відомі як «Crédit Mutuel» або «Caisse d'Épargne». Ці спілки є ключовими учасниками фінансової системи Франції та відіграють важливу роль у забезпеченні фінансових послуг для різних шарів населення. Однією з

особливостей французьких кредитних спілок є їхня розгалужена мережа відділень та пунктів обслуговування по всій країні. Це дозволяє забезпечувати доступність фінансових послуг для населення навіть у віддалених регіонах. Крім традиційних банківських послуг, таких як розрахункові рахунки та кредити, французькі кредитні спілки також активно розвивають сегменти страхування та інвестицій. Це дозволяє їм задовольняти потреби клієнтів у всіх аспектах фінансового управління.

Управління французькими кредитними спілками зазвичай відбувається на демократичних принципах, з представництвом членів спілки у вищих органах управління. Це сприяє відкритості та прозорості у прийнятті стратегічних рішень та зміцнює довіру між спілками та їхніми членами. Загалом, досвід Франції у сфері кредитних спілок підкреслює важливість доступності фінансових послуг та розвитку спільноти. Ці установи сприяють економічному розвитку країни та забезпечують стабільність фінансової системи.

Італія має давню історію кредитних спілок, відомих як «Banca Popolare» або «Cassa Rurale», які грають важливу роль у фінансовому житті країни. Ці спілки зазвичай виникли як ініціатива місцевих спільнот або сільських громад для забезпечення доступу до фінансових послуг своїм членам. Однією з особливостей італійських кредитних спілок є їхня спрямованість на підтримку малого та середнього бізнесу. Вони надають позики та фінансову підтримку місцевим підприємствам, що сприяє економічному розвитку регіонів та створенню робочих місць.

Крім цього, італійські кредитні спілки також активно залучаються до соціальних проектів та благодійної діяльності. Вони інвестують у місцеві ініціативи, спрямовані на покращення умов життя мешканців та підтримку вразливих груп населення. Управління італійськими кредитними спілками зазвичай здійснюється на основі демократичних принципів, з активною участю членів спілки у процесі прийняття рішень. Це сприяє взаєморозумінню та співпраці між спілками та їхніми членами.

В цілому, італійський досвід у сфері кредитних спілок підкреслює важливість локального розвитку та спільнотної підтримки. Ці установи є важливим фактором у стабілізації фінансової системи країни та забезпеченні її стійкості в умовах економічних та соціальних викликів [41, с. 164].

Іспанія має розвинуту систему кредитних спілок, відомих як «Caja Rural» або «Caja de Ahorros». Ці установи історично були спрямовані на забезпечення доступу до фінансових послуг для місцевих спільнот та сільських громад. Однією з особливостей іспанських кредитних спілок є їхня велика роль у підтримці сільського господарства та розвитку сільських територій. Вони надають фінансову підтримку сільськогосподарським підприємствам, що сприяє збільшенню виробництва сільськогосподарської продукції та підвищенню життєвого рівня сільського населення. Крім того, іспанські кредитні спілки активно залучаються до фінансування місцевих проєктів інфраструктури та соціального розвитку. Вони інвестують у будівництво доріг, шкіл, лікарень та інших об'єктів, що сприяє покращенню якості життя мешканців та розвитку місцевих громад.

Управління іспанськими кредитними спілками зазвичай здійснюється на рівні місцевих спільнот та регіональних організацій. Це сприяє більш ефективному використанню ресурсів та врахуванню потреб конкретних географічних та соціокультурних контекстів. У цілому, іспанський досвід у сфері кредитних спілок підкреслює важливість місцевого розвитку та спільнотної підтримки. Ці установи відіграють ключову роль у забезпеченні доступу до фінансових послуг для населення та сприяють сталому розвитку регіонів і країни в цілому.

Швейцарія володіє високим рівнем розвиненості у сфері фінансових послуг, включаючи кредитні спілки, які відомі як «Raiffeisen» та «Credit Suisse». Швейцарські кредитні спілки мають довгу історію та важливе значення у фінансовому секторі країни. Однією з ключових особливостей швейцарських кредитних спілок є їхня консервативна та надійна фінансова політика. Вони відомі своєю стабільністю та надійністю, що привертає клієнтів як з місцевого,

так і з міжнародного рівня. Кредитні спілки в Швейцарії активно підтримують малі та середні підприємства, надаючи їм фінансову підтримку та консультаційні послуги. Вони сприяють розвитку бізнесу та підтримці підприємницької активності, що є важливим для економічного зростання країни [41, с. 165].

Крім того, швейцарські кредитні спілки здійснюють інвестиції у великі проекти, які сприяють розвитку інфраструктури, технологій та інновацій. Вони є активними учасниками на фінансовому ринку та впливають на його стабільність та розвиток. Управління швейцарськими кредитними спілками здійснюється на рівні місцевих громад та регіональних організацій. Це дозволяє забезпечити ефективне управління та адаптацію до потреб місцевих клієнтів. Узагальнюючи, швейцарський досвід у сфері кредитних спілок відзначається його стабільністю, надійністю та підтримкою економічного зростання країни через фінансові послуги та інвестиції в розвиток галузей економіки.

Швеція має розвинутий фінансовий сектор, що включає кредитні спілки, які грають важливу роль у фінансовій системі країни. Шведські кредитні спілки відомі своєю ефективністю, стабільністю та спроможністю відповідати на потреби своїх членів. Однією з особливостей шведських кредитних спілок є їхня зосередженість на сприянні розвитку громад та підтримці місцевих ініціатив. Вони активно підтримують малі та середні підприємства, надаючи їм доступ до фінансових ресурсів та консультаційних послуг. Шведські кредитні спілки відомі своєю інноваційністю та гнучкістю у впровадженні нових технологій та фінансових інструментів. Вони постійно вдосконалюють свої послуги та процеси, щоб забезпечити максимальну зручність та користь для своїх членів.

Крім того, шведські кредитні спілки активно співпрацюють з іншими установами у фінансовому секторі, що сприяє створенню великої мережі фінансової підтримки та обміну ресурсами. Управління шведськими кредитними спілками здійснюється на демократичних засадах, де кожен член має можливість брати участь у прийнятті рішень та впливати на розвиток

спілки. Узагальнюючи, шведський досвід у сфері кредитних спілок відзначається його спроможністю ефективно відповідати на потреби місцевих громад та підтримувати економічний розвиток через надання фінансової підтримки та створення сприятливого середовища для бізнесу [41, с. 166].

Китайські кредитні спілки є важливою складовою фінансової системи країни. Основним завданням кредитних спілок у Китаї є надання фінансових послуг своїм членам, що включає як фізичних осіб, так і малі та середні підприємства. Однією з особливостей китайських кредитних спілок є їхня спроможність адаптуватися до швидких змін у фінансовому секторі та економіці загалом. Вони активно впроваджують нові технології та інноваційні фінансові інструменти для забезпечення ефективного обслуговування своїх членів. Крім того, китайські кредитні спілки здійснюють широку підтримку малому та середньому бізнесу, що сприяє стимулюванню економічного зростання та розвитку регіонів.

Управління китайськими кредитними спілками зазвичай здійснюється на рівнях, що враховують особливості місцевих громад та ринкових умов. Це дозволяє кредитним спілкам ефективно відповідати на потреби своїх членів та розвиватися відповідно до специфіки кожного регіону. Узагальнюючи, китайський досвід у сфері кредитних спілок вражає своєю масштабністю та здатністю до інноваційного розвитку. Кредитні спілки в Китаї відіграють важливу роль у фінансовому відновленні та розвитку економіки країни.

В ОАЕ система кредитних спілок розвивається в контексті швидкого економічного зростання та розвитку фінансового сектору країни. Основною метою кредитних спілок в ОАЕ є забезпечення фінансової підтримки своїм членам та сприяння їхньому економічному розвитку. Особливістю кредитних спілок в ОАЕ є їхня спроможність працювати в умовах високої фінансової конкуренції та глобалізації. Вони активно працюють над вдосконаленням своєї діяльності та впроваджують інноваційні підходи для забезпечення якісного обслуговування своїх членів.

Кредитні спілки в ОАЕ часто співпрацюють з міжнародними фінансовими установами та беруть участь у різноманітних інвестиційних проектах. Це дозволяє їм розширювати свої фінансові можливості та забезпечувати більш широкий спектр послуг для своїх членів. Управління кредитними спілками в ОАЕ здійснюється відповідно до високих стандартів фінансової безпеки та прозорості. Це сприяє підвищенню довіри до кредитних спілок серед їхніх членів та сприяє подальшому розвитку фінансового ринку ОАЕ. Загалом, досвід кредитних спілок в ОАЕ свідчить про їхню важливу роль у розвитку фінансового сектору країни та їхню здатність адаптуватися до змін у глобальній економіці. Кредитні спілки в ОАЕ відіграють ключову роль у забезпеченні фінансової стабільності та підтримці економічного зростання країни [41, с. 167].

Імплементація системи кредитних спілок може мати ряд переваг і можливостей для розвитку фінансової системи та економіки в цілому.

1. Забезпечення доступу до фінансових послуг: Кредитні спілки можуть забезпечити доступ до кредитів для тих, хто має обмежені можливості отримати кредит у традиційних банках. Це може сприяти фінансовій інклюзії та підтримці розвитку малого бізнесу та сільського господарства.
2. Зменшення витрат на обслуговування кредитів: Кредитні спілки зазвичай мають більш низькі витрати на обслуговування порівняно з комерційними банками, оскільки вони мають мінімальну прибутковість. Це може призвести до низьких відсоткових ставок на кредити для членів спілки.
3. Розвиток місцевої економіки: Кредитні спілки зазвичай активно працюють на місцевому рівні та інвестують у місцеві громади та підприємства. Це може сприяти розвитку місцевої економіки та створенню робочих місць.
4. Сприяння соціальній взаємодопомозі: Кредитні спілки базуються на принципах взаємодопомоги та співпраці між членами спілки. Це сприяє створенню соціальної солідарності та підтримці громадських ініціатив.

5. Зниження ризиків для кредиторів: Оскільки кредити у кредитних спілках зазвичай базуються на принципах взаємодопомоги та колективного гарантування, ризики для кредиторів можуть бути знижені. Це може сприяти зменшенню відсотку неповернених кредитів та підвищенню стійкості фінансової системи.

Імплементація системи кредитних спілок може стати важливим кроком для зміцнення фінансової системи та сприяти розвитку громад і економік у багатьох країнах. Вона може стати додатковим інструментом для підтримки малого бізнесу, підвищення рівня фінансової інклюзії та забезпечення стійкого економічного зростання [41, с. 168].

Зарубіжний досвід діяльності кредитних спілок надзвичайно цінний та показовий у контексті розвитку фінансового сектору. Аналізуючи досвід країн, де кредитні спілки вже успішно функціонують, можемо виокремити кілька ключових висновків. По-перше, кредитні спілки виявляються ефективним інструментом фінансової взаємодопомоги та соціального захисту. Їхня здатність забезпечувати доступ до кредитних ресурсів для своїх членів на умовах, які часто більш вигідні порівняно з традиційними банками, робить їх особливо привабливими для широких верств населення. По-друге, кредитні спілки активно сприяють розвитку місцевого підприємництва та малого бізнесу, надаючи доступні та доступні кредити для розвитку нових підприємств та розширення існуючих. Це сприяє створенню нових робочих місць та загальному економічному зростанню [41, с. 169].

Крім того, досвід зарубіжних країн показує, що кредитні спілки можуть бути успішно імплементовані в різних культурних та економічних контекстах. Вони виявляються дуже адаптивними та гнучкими у своєму функціонуванні, що дозволяє їм ефективно працювати в різних умовах. Отже, на основі зарубіжного досвіду можна зробити висновок, що імплементація кредитних спілок є обґрунтованим та перспективним кроком для розвитку фінансової системи. Вони можуть стати важливим інструментом сприяння соціально-економічному розвитку, забезпечуючи доступ до фінансових послуг для

широких верств населення та сприяючи зростанню підприємництва та економічного зростання.

3.3. Потенційні шляхи удосконалення діяльності українських кредитних спілок

Щоб розглянути потенційні шляхи удосконалення діяльності українських кредитних спілок, необхідно звернутися до низки факторів, які впливають на їхню роботу та ефективність. Українські кредитні спілки, подібно до своїх зарубіжних аналогів, виконують важливу функцію в галузі фінансових послуг та соціального захисту населення. Однак, їхня ефективність може бути покращена через впровадження ряду заходів. Перш за все, важливо звернутися до законодавчого середовища, що регулює діяльність кредитних спілок. Розробка та впровадження сучасного законодавства, яке забезпечить стабільність, прозорість та захист інтересів учасників спілок, буде важливим кроком у напрямку удосконалення цієї галузі. Другим важливим аспектом є розвиток корпоративного управління в кредитних спілках. Впровадження сучасних принципів управління та контролю діяльністю сприятиме підвищенню ефективності та довіри до цих установ [64, с. 87].

Крім того, важливо забезпечити розвиток технологічної інфраструктури та впровадження сучасних інформаційних систем. Це дозволить кредитним спілкам покращити обслуговування своїх клієнтів, зменшити витрати та підвищити оперативність. Необхідно також активізувати розвиток освітніх та консультаційних програм для учасників кредитних спілок. Підвищення фінансової грамотності та свідомості щодо можливостей та переваг користування послугами спілок сприятиме розвитку цієї форми фінансової кооперації. У цілому, потенційні шляхи удосконалення діяльності українських кредитних спілок включають реформу законодавства, розвиток корпоративного управління, модернізацію технологічної інфраструктури та підвищення рівня фінансової грамотності серед населення. Реалізація цих заходів може сприяти

підвищенню конкурентоспроможності та стійкості українських кредитних спілок на фінансовому ринку.

Одним із ключових напрямків розвитку фінансової системи в Україні є удосконалення діяльності кредитних спілок. Ці установи відіграють важливу роль у фінансовій сфері країни, забезпечуючи доступ до фінансових послуг для широкого кола населення та малих підприємств. Проте, для досягнення більшої ефективності та підвищення рівня обслуговування клієнтів, потрібно активно працювати над вдосконаленням роботи кредитних спілок [64, с. 88].

Перш за все, необхідно вирішити питання, пов'язані з законодавчим середовищем. Важливо створити сприятливі умови для розвитку та функціонування кредитних спілок, включаючи сучасне регулювання, яке забезпечить стабільність та прозорість у їхній діяльності.

Другим аспектом є розвиток корпоративного управління в кредитних спілках. Впровадження сучасних методів управління та контролю діяльністю допоможе забезпечити ефективне управління ризиками та оптимізацію бізнес-процесів.

Технологічна модернізація також є важливим чинником удосконалення кредитних спілок. Впровадження сучасних інформаційних систем та технологій дозволить покращити обслуговування клієнтів, забезпечити безпеку та надійність фінансових операцій.

Подальше підвищення фінансової грамотності населення та підтримка розвитку малих підприємств через кредитні спілки також є важливими аспектами. Це допоможе забезпечити широкий доступ до фінансових послуг та сприятиме економічному зростанню.

Українські кредитні спілки мають великий потенціал для розвитку та вдосконалення. Здійснення комплексу заходів з підвищення ефективності їхньої діяльності допоможе зміцнити фінансову систему країни та сприятиме сталому економічному розвитку.

Для ефективного удосконалення діяльності українських кредитних спілок можна запропонувати ряд конкретних заходів:

1. Створення сприятливого правового середовища: Потрібно активно працювати над удосконаленням законодавства, що регулює діяльність кредитних спілок, з метою забезпечення їх стабільності, прозорості та конкурентоспроможності.
2. Розвиток корпоративного управління: Впровадження сучасних методів управління та контролю діяльністю, включаючи встановлення ефективних внутрішніх процедур та механізмів контролю за ризиками.
3. Технологічна модернізація: Інтеграція сучасних інформаційних систем та технологій, що дозволить покращити обслуговування клієнтів, забезпечити безпеку фінансових операцій та оптимізувати бізнес-процеси.
4. Підвищення фінансової грамотності населення: Здійснення програм та проєктів з підвищення фінансової грамотності, які спрямовані на навчання населення основам фінансів, розуміння фінансових послуг та вміння здійснювати свідомі фінансові рішення.
5. Підтримка розвитку малих підприємств через кредитні спілки: Розроблення спеціалізованих кредитних програм та фінансових інструментів для підтримки малих та середніх підприємств, що сприятиме їхньому розвитку та створенню нових робочих місць.
6. Розширення мережі філій та пунктів обслуговування: Підвищення доступності фінансових послуг для населення та малих підприємств шляхом розширення мережі філій та пунктів обслуговування кредитних спілок у різних регіонах країни [64, с. 89].

Ці конкретні заходи допоможуть зміцнити позиції українських кредитних спілок на фінансовому ринку, підвищити їхню конкурентоспроможність та сприяти сталому економічному розвитку країни.

Для успішного впровадження розроблених пропозицій можна визначити конкретні практичні заходи:

1. Реформування законодавства: Потрібно активно взятися за розробку та впровадження нового чи оновленого законодавства, що стосується діяльності кредитних спілок. Це включає в себе удосконалення правового

середовища, врегулювання процедур нагляду та контролю за їхньою діяльністю.

2. Створення програм та проектів: Необхідно розробити конкретні програми та проекти з підвищення фінансової грамотності населення та підтримки розвитку малих підприємств через кредитні спілки. Ці заходи можуть включати навчальні курси, консультації та фінансову підтримку.
3. Технологічна модернізація: Кредитні спілки повинні активно впроваджувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для поліпшення обслуговування клієнтів та оптимізації бізнес-процесів. Це включає в себе впровадження мобільних додатків, онлайн-банкінгу та систем аналітики даних.
4. Навчання та підтримка персоналу: Кадровий потенціал кредитних спілок має бути належно підготовлений та підтриманий. Проведення тренінгів, семінарів та навчальних програм допоможе персоналу краще розуміти вимоги та технології, необхідні для успішної роботи.
5. Стимулювання співпраці та обміну досвідом: Важливо створити механізми співпраці між кредитними спілками, банками, урядовими органами та іншими зацікавленими сторонами. Це може бути реалізовано через створення асоціацій, об'єднань або платформ для обміну досвідом та кращих практик.
6. Моніторинг та оцінка результатів: Важливо здійснювати систематичний моніторинг та оцінку впроваджених заходів з метою виявлення їхньої ефективності та внесення необхідних коригувань для досягнення поставлених цілей [64, с. 90-91].

Ці практичні заходи спрямовані на створення сприятливих умов для розвитку та удосконалення діяльності українських кредитних спілок. Їхнє успішне впровадження сприятиме збільшенню доступу до фінансових послуг для населення та малих підприємств, підвищенню фінансової грамотності громадян, а також зменшенню залежності від банківської системи. Такі практичні заходи відкривають широкі можливості для розвитку кредитних

спілок як альтернативного джерела фінансування та забезпечення фінансової стабільності в українському суспільстві. Особливу увагу слід звернути на реалізацію заходів з підвищення ефективності та прозорості управління, запровадження сучасних технологій та підтримку фінансової грамотності серед населення.

Враховуючи світовий досвід та наявні можливості, вдосконалення діяльності українських кредитних спілок має перспективи для підвищення їхньої ролі в розвитку фінансової системи країни та забезпечення фінансового благополуччя населення.

Висновуючи з аналізу потенційних шляхів удосконалення діяльності українських кредитних спілок, можна визначити, що цей сектор має значний потенціал для розвитку та покращення фінансових послуг, наданих населенню та малим підприємствам. Належна увага до впровадження сучасних технологій, підвищення фінансової грамотності та покращення управлінської ефективності можуть сприяти розвитку кредитних спілок як важливого елемента фінансової системи України. Зокрема, важливо активізувати роль держави в стимулюванні розвитку кредитних спілок шляхом створення сприятливих умов та регулювання ринку фінансових послуг. Також важливо звернути увагу на забезпечення прозорості та відкритості у діяльності кредитних спілок, а також на розвиток їхньої інфраструктури та технологічної бази [64, с. 92].

Узагальнюючи, потенційні шляхи удосконалення діяльності українських кредитних спілок відкривають широкі перспективи для розвитку фінансової системи країни та забезпечення фінансової стабільності та благополуччя для громадян. Це вимагатиме спільних зусиль держави, бізнесу та суспільства, але може призвести до позитивних змін у фінансовому секторі та економіці країни в цілому.

ВИСНОВКИ

У результаті розгляду різноманітних аспектів функціонування кредитних спілок на фінансовому ринку країни можна зробити кілька ключових висновків. По-перше, кредитні спілки відіграють значну роль у фінансовій системі, забезпечуючи доступ до фінансових послуг для населення та малих підприємств, які можуть зазнавати утруднень у відносинах з традиційними комерційними банками. По-друге, кредитні спілки сприяють збільшенню фінансової включеності та зменшенню економічної нерівності, дозволяючи людям та групам з меншими фінансовими ресурсами отримувати доступ до кредитів та інших фінансових послуг. По-третє, кредитні спілки сприяють розвитку місцевих громад та підтримці малого бізнесу, що може мати значний вплив на соціально-економічний розвиток країни в цілому. Загалом, розгляд теоретичних аспектів ролі кредитних спілок свідчить про їх важливість у створенні стабільної та доступної фінансової системи, яка сприяє економічному зростанню та соціальному розвитку країни.

Кредитна спілка «Західна» грає важливу роль у фінансовій системі України, забезпечуючи доступ до фінансових послуг для мешканців регіону, особливо тих, хто має обмежений доступ до традиційних банківських послуг. По-друге, діяльність кредитної спілки «Західна» сприяє збільшенню фінансової включеності та зменшенню економічної нерівності в регіоні, дозволяючи широкому колу населення отримувати доступ до кредитів та інших фінансових послуг. По-третє, кредитна спілка «Західна» активно підтримує малі та середні підприємства в регіоні, надаючи їм фінансову підтримку та консультації, що сприяє їхньому розвитку та росту. Загалом, практика діяльності кредитної спілки «Західна» на фінансовому ринку України свідчить про її важливість у забезпеченні фінансової стабільності та підтримки розвитку економіки регіону.

Перспективні шляхи вдосконалення діяльності кредитних спілок в Україні можуть бути описані наступним чином: зміцнення законодавства, що стосується кредитних спілок, сприятиме стабільності та розвитку цього

сегменту фінансового ринку; регуляторні норми повинні бути прозорими, консистентними та спрямованими на захист інтересів учасників спілок; розробка та впровадження стандартизованих методик оцінки ризиків клієнтів допоможе зменшити частку прострочених позик та покращить фінансові показники кредитних спілок; кредитні спілки повинні розглядати можливість розширення своєї продуктової лінійки, включаючи послуги зберігання, інвестування та страхування, щоб задовольнити різноманітні фінансові потреби своїх учасників. Впровадження сучасних інформаційних технологій та цифрових рішень допоможе кредитним спілкам підвищити ефективність своєї роботи, забезпечити зручний доступ до послуг для клієнтів та зменшити оперативні витрати. Кредитні спілки повинні активно залучати своїх членів до управління та прийняття стратегічних рішень, щоб забезпечити більшу відповідність їхніх послуг потребам і очікуванням клієнтів.

В цілому, вдосконалення діяльності кредитних спілок в Україні потребує комплексного підходу та спільних зусиль регуляторів, учасників ринку та споживачів фінансових послуг. Зростаюча конкуренція, стабільне законодавство та інноваційні підходи допоможуть створити сприятливі умови для подальшого розвитку кредитно-кооперативного сектору в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бедринець М.Д. Кредитні спілки в системі фінансового забезпечення діяльності малого бізнесу. *Фінанси України*. 2021. № 7. С. 149–155.
2. Березовський К. Діяльність кредитних спілок: світовий досвід та перспективи їх функціонування на вітчизняному ринку кредитних послуг. *Вісник фінансово-економічної науки Тернопільського економічного університету України*. 2017. № 4 (28). С. 93–107.
3. Березовський К.В. Розвиток кредитної кооперативної системи в Україні. Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. «Розвиток економіки в трансформаційний період: глобальний і національний аспекти». Запоріж. нац. ун-т. Запоріжжя, 2015. Том 4. С. 169-171.
4. Ватаманюк З.Г., Дорош О.Л. Небанківські фінансові інститути у країнах Західної Європи. *Фінанси України*. 2013. №12 (97). С. 98-106.
5. Гавриленко О.Ю. Кредитні спілки в Україні: Проблеми розвитку та умови підвищення ефективності управління діяльністю. *Вісник економічної науки України*. 2017. № 1 (11). С. 29-32.
6. Гаврилова Н.В., Грешнікова М.О. Перспективи розвитку кредитних спілок в Україні. *Наукові записки Кіровоградського національного технічного університету*. 2012. Вип. 12. Ч. 1. С. 91–96.
7. Гаркуша О.В. Про удосконалення національної моделі законодавчої бази кредитної кооперації України. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. Серія: Економічні науки. 2014. № 5. С. 20–24.
8. Гончаренко В. Кредитні спілки в системі суб'єктів фінансового ринку. *Банківська справа*. 2007. №4. С. 24-28.
9. Гончаренко В. Про кредитну кооперацію. *Економіка України*. 2020. №4 (462). С. 67-72.
10. Гончаренко В.В. Кредитні спілки в системі суб'єктів фінансового ринку. *Банківська справа*. 2018. № 4. С. 11-17.

11. Довгополик А.А. Кредитні спілки в механізмі адміністративно-правового регулювання: аналіз правових ознак. *Вісник Академії митної служби України*. Серія: Право. 2020. № 1. С. 35–40.
12. Дроздова Н.В. Загальні аспекти договору про надання фінансових послуг. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2003. №52. С. 161–163.
13. Закон України Про кредитні спілки: від 4.07.2023 № 3254-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3254-20#Text> (дата звернення 12.01.2024)
14. Ільченко Л.В. До проблеми використання потенціалу кредитних спілок у забезпеченні економічного зростання: сучасна практика і реалії України. *Економіка та держава*. 2019. № 1. С. 66-69.
15. Кізіма Т. О. Аналітичний огляд інфраструктури фінансового ринку України: інституційний аспект. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія : Економіка. 2016. Вип. 2. С. 62-68.
16. Клименко В. І. Саморегульована організація кредитних спілок як запорука ефективного розвитку кредитно-кооперативного сектора національної економіки. *Бізнес Інформ*. 2016. № 1. С. 277-281.
17. Клишко О. Л. Тенденції в діяльності кредитних спілок в період кризи. *Міжнародний кооперативний рух: генезис та тенденції сучасного розвитку*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 16–17 лютого 2012 р. Полтава: ПУЕТ, 2012. С. 218–221.
18. Кобушко І. М. Фінансове посередництво: конспект лекцій. Суми : СумДУ, 2019. 194 с.
19. Ковернінська Ю. В. Диверсифікація активів небанківських фінансових посередників в Україні. *Незалежний аудитор*. 2017. № 21. С. 17-24.
20. Козарезенко Л. В. Кредитні спілки в системі державного фінансового регулювання розвитку людського потенціалу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 9. С. 31-36.
21. Козинець П. Кредитні спілки приводять свій стан у відповідність з вимогами ЗУ “Про кредитні спілки”. *Україна-business*. 2015. № 58. С. 8-9.

22. Козинець П. Кредитні спілки. Простежується випереджувальне зростання капіталу. *Україна-business*. 2014. № 45. С.11-13.
23. Кредитні спілки в Україні: навч. посібник / [уклад. : Б.А. Дадашев, О.І. Гриценко]; Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України”. Суми: ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2011. 196 с.
24. Луцишин О.О. Кредитні спілки на ринку фінансових послуг України: проблеми та пріоритети розвитку. *Світ фінансів*. 2019. № 8. С. 135–142.
25. Луцишин О.О. Кредитні спілки. *Світ фінансів*. 2021. № 3 (8). С. 56-59.
26. Луцишин О.О. Теорія та практика формування капіталу кредитними спілками у контексті надання фінансових послуг. *Науковий вісник Полтавського університету споживчої кооперації України*. 2010. № 4 (43). С.102-110.
27. Луцишин О.О. Кредитні спілки на ринку фінансових послуг України: проблеми та пріоритети розвитку. *Світ фінансів*. 2016. №8. С. 135-139.
28. Іванів М.М. Гроші. Фінанси. Кредит.: Навчально-методичний посібник. 2-е видання, перероблене і доповнене. К.:ЦУЛ, 2012. 336 с.
29. Маковський П.А. Система управління кредитною спілкою. К.: НАКСУ, НМЦ, 2007. 98 с.
30. Маліновська О. Кредитні спілки як джерело забезпечення кредитними ресурсами суб’єктів малого бізнесу. *Економічний вісник університету*. 2018. Вип. 27 (1). С. 217–221.
31. Маліновська О. Основні проблеми та перспективи розвитку кредитних спілок у сучасних умовах розвитку економіки України. *Вісник Львівської державної фінансової академії*. 2017. № 22. С. 137–141.
32. Маліновська О. Я. Роль резервного капіталу в кредитній спілці. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Економіка*. 2017. Т. 25, вип. 11(1). С. 67–74.
33. Масленніков Є.І., Чкан А.А. Дослідження розвитку ринку фінансових послуг України. *Економіка: реалії часу*. 2022. № 2 (3). С. 105-110.

34. Масляєва К.В. Господарсько-правове забезпечення функціонування ринку фінансових послуг в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04. Харків, 2020. 120 с.
35. Матеріали семінару “Кредитні спілки України: пріоритети розвитку та регуляторної політики” (Оленчика А. Я. – член Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України. Директор департаменту нагляду за кредитними установами). Львів: ДКРРФПУ, 25.09.2016. 16 с.
36. Мозальова М. Правові проблеми функціонування кредитних спілок в Україні в умовах фінансової нестабільності. *Право та інновації*. 2015. № 4(12). С. 86–91.
37. Мохняк В. С. Теоретичні та законодавчо-нормативні засади організації контролю діяльності кредитних спілок в Україні. *Бізнес Інформ*. 2019. № 3. С. 343-349.
38. Національний бренд як запорука надійності (створення в Україні системи стабільності кредитних спілок в контексті польського і канадського досвіду). *Україна-business*. 2016. № 35. С. 3-9.
39. Невмержицький Г.М. Історія та сучасний стан розвитку кредитних бюро. *Вісник Національного банку України*. 2019. № 5. С. 32-35.
40. Оленчик А. Кредитні спілки України: основні засади діяльності: в 2-х т.; за ред. А. Оленчика. К., 2005. 1260 с.
41. Осадець О. М. Методика вступу кредитних спілок на ринок фінансових послуг. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 20(2). С. 141-146.
42. Осадець О.М., Швець Н.Р. Застосування зарубіжного досвіду в діяльності кредитних спілок України. *International Scientific Conference From The Baltic to The Black Sea: The Formation of modern economic area*. August 19, 2017. Riga: «Baltija Publishing». P. 161-169.

43. Панкратова О.М. Проблеми та перспективи розвитку кредитних спілок в Україні. *Вісник Національного технічного університету. Сер.: Технічний прогрес та ефективність виробництва*. 2023. № 34. С. 103–109.
44. Пожар А. Проблеми та перспективи розвитку кредитних спілок в Україні. *Вісник Національного технічного університету «ХПИ»*. 2017. № 34. С. 103–109.
45. Поліщук Є. А. Підходи щодо сутності «небанківських фінансових установ» у контексті участі в інвестиційному процесі. *Формування ринкової економіки: збірник наукових праць КНЕУ ім. Вадима Гетьмана*. 2023. № 29. С. 405-413.
46. Про внесення змін до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» : Закон України від 15 січ. 2015 р. № 123- VIII.
47. Про кредитні спілки: Закон України від 14.07.2023 № 3254-IX / Верхована Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3254-20#Text>
48. Прокопенко В. Ю. Інформаційна прозорість кредитних спілок і її вплив на формування депозитної поведінки громадян. *Бізнес Інформ*. 2018. № 8. С. 158-164.
49. Прямухіна Н. В. Ринок фінансових послуг : навч. посібник. К. : Кондор. 2013. 304 с.
50. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І.Б. Хома, І.В. Алексєєв, Л.С. Тревого, Н.І. Андрушко. Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2015. 247 с.
51. Роєнко В., Боженко А., Іванова А. Сучасний стан та проблеми функціонування кредитних спілок в Україні. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 10. С. 874–876.
52. Розвиток кредитних спілок на фінансовому ринку України: монографія / В. А. Костюк , Л. А. Аврамчук, Ю.С.Козир. К.: ЦП “Компринт”, 2021. 152 с.
53. Руська Р. Статичні моделі ризику для кредитних спілок. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції студентів та аспірантів. *Формування стратегії розвитку економіки України як передумова стійкого*

соціально-економічного зростання (з урахуванням закордонного досвіду). Чернівці : 16-17 березня 2020. С. 447-450.

54. Руська Р. Оцінювання позицій кредитних спілок на світовому ринку фінансових послуг. *Журнал європейської економіки*. 2017. Т. 16, № 2. С. 207-223.

55. Савчук Н. В. Розвиток кредитних спілок як чинник соціальної та діяльнісної мобільності в українському суспільстві. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки*. 2019. Вип. 33. С. 204-208.

56. Савчук О. О. Особливості регулювання кредитних спілок як фінансових установ. *Право та інновації*. 2018. № 2. С. 130-137.

57. Сич Є., Ільчук В., Гавриленко Н. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 428 с.

58. Славова Н.О. Господарсько-правовий статус кредитних спілок : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.04 «Господарське право; господарсько-процесуальне право»; НАН України, Ін-т екон.-правових дослідж. Харків. 2021. 118 с.

59. Слав'юк Р.А. Кооперативні кредитні установи у фінансовому забезпеченні розвитку аграрного бізнесу. *Фінанси України*. 2000. № 2. С. 96–103.

60. Слівестова Л.С. Тенденції розвитку фінансового ринку України. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2017. № 2. С. 3-9.

61. Солошкіна І.В. Фінансові послуги як правова категорія: поняття, суттєві сторони та інші ознаки. *Форум права*. 2013. № 4. С. 388–394.

62. Сорока А. Правове забезпечення діяльності кредитних спілок в Україні. *Ринок цінних паперів України*. 2018. №11-12. С. 67–72.

63. Сороківська З.К., Балянт Г.Р. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 208 с.

64. Степанова В. Основні напрями розвитку кредитних спілок у сучасних умовах. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2017. № 4. С. 135–140.

65. Тахтай О. В. Кредитні спілки: історія виникнення та сучасний розвиток. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2016. № 4. С. 110-119.
66. Терещенко Г.М. Перспективи розвитку кредитних спілок в Україні . *Фінанси України*. 2019. №5. С. 87-94.
67. Тустановський Ю. Г. Тенденції розвитку кредитних спілок в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент*. 2018. Вип. 31. С. 110-114.
68. Федорович І. Інституційні учасники фондового ринку: оцінка діяльності та орієнтири розвитку. *Теорія і практика стратегічного управління розвитком галузевих і регіональних суспільних систем: збірник тез VI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 11- 13 жовтня 2017 р.)*. С. 267-269.
69. Хамутенко О. Фінансові ресурси кредитних спілок України та джерела їх формування. *Фінанси України*. 2022. №10. С. 61-71.
70. Худолій Л. М. Розвиток кредитних спілок в Україні. *Облік і фінанси*. 2019. №3. С. 113-121.
71. Швайдак В. Макроекономічний аналіз ринку небанківських фінансових посередників та перспективи інтеграції державного капіталу. *Економіст*. 2017. № 8. С. 21-25.
72. Швець Н. Р. Підвищення соціальної ефективності функціонування кредитних спілок України. *Вісник Університету банківської справи*. 2017. № 2. С. 80–87.
73. Шкварчук Л.О., Цікайло М.А. Аналіз діяльності кредитних спілок на ринку фінансових послуг України. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Логістика. 2022. № 811. С. 422–425.

ДОДАТКИ

Додаток А

Фінансова звітність Кредитної спілки «Західна» за 2023 р.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку І "Звітності" щодо фінансової звітності"

Назва показника	КРЕДИТНА СПІЛКА "СІДІВАННЯ ЧЕРЕЗ ПРИРОДНИЙ ЗАКОН"	Дата (рр, місяць, число)	КЦД/ДВ		
			2024	08	01
Територія	Мариуполь	01.08.2024	283	71	809
Організаційно-правна форма господарювання	Кредитна спілка	на КВЕД/КОД	UA12000010010000000000		
Вид економічної діяльності	Інші види кредитування	на КОД/КД	925		
Середня кількість працівників ²	22	на КВЕД/Д	64,92		
Адреса, телефон	75400, Дніпропетровська обл., м. Мариуполь, вул. Паркова, буд.12		6501404284		

Одиниця виміру: тис. грн. Без десятичного знака (окрім рядків 01-02) Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники мають наводитися в гривнях з копійками

Складено (пробілема позначку "x" у відповідній колонці):

за національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	x

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.08.2023 р.

А К Т И В	Код рядка	Форма №11 - Код за ДКУД: 1000000	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Нематеріальні активи			
Нематеріальні активи:	1000	1	1
патенти на винаходи	1001	1	1
патенти на винаходи/програми	1002		
Нематеріальні когнітивні активи/інші	1005		
Основні засоби:	1010	1354	1079
засоби	1011	1800	1800
засоби	1012	642	279
Інвестиційна нерухомість:	1015		
засоби нерухомості, інвестиційної нерухомості	1016		
інші інвестиційної нерухомості	1017		
Довгострокові фінансові активи:	1020		
засоби фінансової інвестиції, довгострокові фінансові активи	1021		
інші фінансові активи	1022		
Довгострокові фінансові активи:	1030		
засоби фінансової інвестиції та інші активи участі в капіталі інших підприємств	1031	127	127
Довгострокові довгострокові заборгованості	1040	6874	6724
Відстрочені податкові активи	1045		
Гривня	1050		
Відстрочені податкові активи	1060		
Відстрочені податки у валюті/інших іноземних ринках/фондах	1065		
Інші оборотні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	7902	7911
II. Оборотні активи			
Залишки:	1100		
залишки нарахування	1101		
залишки нарахування	1102		
залишки кредиторів	1103		
залишки	1104		
Патенти на винаходи	1110		
Довгострокові заборгованості	1115		
Векселі підприємств	1120		
Довгострокові заборгованості за придбанням, товарами, роботами, послугами	1125	3	18
Довгострокові заборгованості за розрахунками:	1130		
за податковими зобов'язаннями	1131	33	48
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Довгострокові заборгованості за розрахунками з зарплатними докладами	1140	178	97
Довгострокові заборгованості за розрахунками (в тому числі за розрахунками)	1145		
Інші поточні заборгованості заборгованості	1155	6323	3642
Поточні фінансові активи/інші	1160	700	189
Гривня та іноземні валюти	1165	924	481
гривня	1166	510	182
розрахунки в банках	1167	414	299
Вартість надійшлих періодів	1170		
Вартість переуступки у звітному періоді	1180		
у тому числі в:	1181		
резервах, депозитних рахунках/інших	1182		
резервах збитків або резервах валютного вартості	1183		
резервах на збитковості кредитів	1184		
інших звітних резервах	1185		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	7943	4390
III. Нематеріальні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1205	15965	12281

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	582	92
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал у дооплату	1405		
Додатковий капітал	1410		
емісійний дохід	1411		
накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415	3235	4286
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-2287	-3646
Неоплачений капітал	1425	()	()
Випучений капітал	1430	()	()
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	1530	732
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2051	416
Довгострокові забезпечення	1520		
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Щільне фінансування	1525		
благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530		
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531		
резерв збитків або резерв належних виплат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Приватний фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	2051	416
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	6627	4360
товари, роботи, послуги	1615	5	4
розрахунками з бюджетом	1620		21
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	19	7
розрахунками з оплати праці	1630		
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635		
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660	133	55
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	5541	6686
Усього за розділом III	1695	12325	11133
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	15906	12281

Керівник

Головний бухгалтер

ТРИФОНОВ МИКОЛА ВАСИЛЬОВИЧ

МОВЧАН СВЯТЕНІЙ ВІТАЛІЙОВИЧ

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Рівень прострочення кредитного договору	Кількість прострочених договорів кредиту	залишок		необхідна сума РЗПВ з урахуванням коефіцієнта покриття боргу, грн
		зобов'язань за тілом кредиту, грн	зобов'язань за нарахованими процентами, грн	
непрострочені (I=0,15%)	557	10,198,735.60	88,992.45	15,431.62
під наглядом (I= 1%)	12	153,361.64	4,490.78	1,578.54
перший рівень (I= 20%)	1	8,528.90	476.14	1,801.01
другий рівень (I= 50%)	2	12,966.43	3,806.04	8,386.25
третій рівень (I= 70%)	3	55,318.90	2,084.04	40,182.06
четвертий рівень (I= 100%)	69	939,358.09	391,778.38	1,331,136.47
безнадійні	0	0.00	0.00	0.00
Усього	644	11,368,269.56	491,627.83	1,398,515.95

Інформація щодо платежів за фінансовими активами Спілки в розрізі строків погашення представлена наступним чином:

34

*Кредитна спілка «Єднання через Природний Закон»
фінансова звітність на 31 грудня 2023 року та за рік, що закінчився на зазначену дату*

Примітки до фінансової звітності

Заборгованість за строками погашення, грн.

Дата звіту	Вид заборгованості	Заборгованість за строками погашення, грн.			
		до 3-х місяців	від 3-х до 12-ти місяців	від 12-ти місяців	ВСЬОГО:
31.12.2023	Заборгованість за кредитами	1,363,989.53	3,270,068.09	6,734,211.94	11,368,269.56
	Резерв сумнівної заборгованості	678,060.92	314,395.86	10,645.27	1,003,102.05
	Чиста сума заборгованості	685,928.61	2,955,672.23	6,723,566.67	10,365,167.51
	Заборгованість за відсотками	491,627.83			491,627.83
	Резерв сумнівної заборгованості	395,413.90			395,413.90
	Чиста сума заборгованості	96,213.93	0.00	0.00	96,213.93
31.12.2022	Заборгованість за кредитами	1,156,072.18	5,752,281.16	6,967,653.99	13,876,007.33
	Резерв сумнівної заборгованості	655,725.66	191,934.11	293,582.27	1,141,242.04
	Чиста сума заборгованості	500,346.52	5,560,347.05	6,674,071.72	12,734,765.29
	Заборгованість за відсотками	481,499.47			481,499.47
	Резерв сумнівної заборгованості	306,637.82			306,637.82
	Чиста сума заборгованості	174,861.65	0.00	0.00	174,861.65

Фінансова звітність Кредитної спілки «Західна» за 2022 р.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Лінійні активи та фінансові зобов'язання"

Назва	КРЕДИТНА СПІЛКА "С'ЮЖАННЯ ЧЕРЕЗ ПРИРОДНИЙ ЗАКОНИ"	Дата (рік, місяць, число)	2022	06	01
Територія	Україна	на СЛРКОН	26371208		
Організаційно-правна форма господарювання	Кредитна спілка	на КЛТКОПТ ¹	UA 120808 000 0 0005000		
Вид економічної діяльності	Інші види кредитування	на КОДМФ ²	902		
Середня кількість працівників ³	22	на КВЕД	64.92		
Адреса, телефон	21000, Дніпропетровська обл., м. Марганець, вул. Паркова, б/в, 12	0583104204			
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім результату IV звіту про фінансовий розвиток (звіт про сукупний дохід) (форма №2), у разі його застосування зазначеного в примітках до звітності)					
Складено (пробити позначку "у" у відповідній колонці):					
на національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку	у				
на міжнародним стандартом фінансової звітності					

Баланс (звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2022 р.

А Б В Г Д	Код рилка	Форми №1 Код за ДК7.1	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Нематеріальні активи			
Нематеріальні активи:	1000	02	1
патенти, патенти на	1001	22	1
програми комп'ютерних	1002	00	
Нематеріальні активи (інші)	1005		
Класифікація:	1000	1235	1161
патенти, патенти на	1011	1000	1003
знаки	1012	546	642
інтелектуальна власність	1015		
патенти, патенти на інтелектуальну власність	1016		
знаки, інтелектуальна власність	1017		
Довгострокові фінансові активи	1020		
патенти, патенти на, довгострокові фінансові активи	1021		
інтелектуальна власність, довгострокові фінансові активи	1022		
Довгострокові фінансові активи:	1030		
на облігований на вартістю умов і капіталі інших підприємств			
інші фінансові активи	1033	127	127
Довгострокові дебіторські зобов'язання	1040	16005	6674
Відстрочені податкові активи	1045		
Гроші	1050		
Відстрочені капітальні витрати	1060		
Відстрочені витрати у контрольованих структурах, резервах фондів	1065		
Інші нематеріальні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	17479	7963
II. Оборотні активи			
Відстрочені витрати	1100		
виробничі витрати	1101		
виробничі витрати	1102		
вартість продукції	1103		
товари	1104		
Відстрочені фінансові активи	1110		
Відстрочені кредитування	1113		
Відстрочені відрахування	1120		
Дебіторська зобов'язаність на продажі, товари, роботи, послуги	1125		5
Дебіторська зобов'язаність на розрахунок:			
на вказані активи	1130		
у виступі	1135		13
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська зобов'язаність на розрахунок з торговельно-промислових компаній	1140	294	178
Дебіторська зобов'язаність на розрахунок з внутрішніх розрахунків	1145		
Інші поточні дебіторська зобов'язаність	1155	8704	6423
Поточні фінансові активи	1160	842	780
Гроші на їх вивільнення	1165	1026	904
готівка	1166	330	310
рахунки в банках	1167	696	414
Відстрочені витрати	1170		
Відстрочені витрати у структурних резервах	1180		
у тому числі:			
резерви довгострокових активів/зобов'язань	1181		
резерви збитків або резерви валювних втрат	1182		
резерви на виробничі процеси	1183		
інші структурні резерви	1184		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	10956	7943
III. Нематеріальні активи, утримувані для продажу, на групи витрат	1200		
Калібри	1200	20435	11006

Пасив	Код розрах	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1046	582
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
емісійний дохід	1411		
накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415	2331	3235
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		-2287
Несплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	3377	1530
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2953	2051
Довгострокові забезпечення	1520		
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530		
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531		
резерв збитків або резерв належних виплат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	2953	2051
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	19509	6627
товари, роботи, послуги	1615	17	5
розрахунками з бюджетом	1620	51	
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	38	19
розрахунками з оплати праці	1630		
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635		
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660	395	133
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	2095	5541
Усього за розділом III	1695	22105	12325
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	28435	15906

Керівник

ТРИФОНОВ МИКОЛА ВАСИЛЬОВИЧ

Головний бухгалтер

МОВЧАН СВЯТЕНІЙ ВИТАЛІЙОВИЧ

¹ Кодифікатора адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в пенсії, історично належалою органом виплатної класи, що реально сплачував пенсію в своїй статистиці.

Фінансова звітність Кредитної спілки «Західна» за 2021 р.

		Додаток 1 до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"		
		Дата (рік, місяць, число)	КОДН	
		2022	03	01
Підприємство	Кредитна спілка "Сліпачка через Природний Закон"	за СДРПОУ	26371509	
Територія	Марганець	за КАТОТТГ ¹	141200003000000000	
Організаційно-правова форма господарювання	Кредитна спілка	за КОПФГ	925	
Вид економічної діяльності	інші види кредитування	за КВЕД	64.92	
Середня кількість працівників ²	23			
Адреса, телефон	53400, Дніпропетровська обл., м. Марганець, вул. Паркова, б.12	0504414204		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)				
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності				
v				
Баланс (Звіт про фінансовий стан)				
на 31 грудня 20 21 р.				
		Форма N 1	Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	1	12	
первісна вартість	1001	1	22	
накопичена амортизація	1002		(10)	
Незакінчені капітальні інвестиції	1005			
Основні засоби	1010	2185	1255	
первісна вартість	1011	2993	1803	
знос	1012	(808)	(548)	
Інвестиційна нерухомість	1015			
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016			
Знос інвестиційної нерухомості	1017			
Довгострокові біологічні активи	1020			
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021			
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022			
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030			
інші фінансові інвестиції	1035	127	127	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	16059	16085	
Відстрочені податкові активи	1045			
Гудвіл	1050			
Відстрочені аквізиційні витрати	1060			
Залишок коштів у нейтралізованих страхових резервах фондів	1065			
Інші необоротні активи	1090			
Усього за розділом I	1095	18372	17479	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100			
Вироблені запаси	1101			
Незакінчене виробництво	1102			
Готова продукція	1103			
Товари	1104			
Поточні біологічні активи	1110			
Депозити перестраховування	1115			
Векселі оцеровані	1120			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125			
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130			
з бюджетом	1135			
у тому числі з податку на прибуток	1136			
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	360	284	
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	9368	8704	
Поточні фінансові інвестиції	1160	500	842	
Гроші та їх еквіваленти	1165	2424	1126	
Готівка	1166	160	310	
Рахунки в банках	1167	2264	816	
Витрати майбутніх періодів	1170			
Частина перестраховки у страхових резервах	1180			
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182			
резервах незароблених премій	1183			
інших страхових резервах	1184			
Інші оборотні активи	1190			
Усього за розділом II	1195	12652	10956	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
	1200			
Баланс	1300	31024	28435	

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1015	1046
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415	3193	2331
Нерозподілений прибуток (непокрита збиток)	1420	185	
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	4 393	3 377
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515	9847	2953
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530		
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531		
резерв збитків або резерв належних виплат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	9847	2953
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі юрлиць	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	15839	19509
товара, роботи, послуги	1615		17
розрахунками з бюджетом	1620	101	51
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	26	38
розрахунками з оплати праці	1630	45	
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635		
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660	114	395
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	659	2095
Усього за розділом III	1695	16784	22105
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами майбутт	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	31024	28435

Керівник

Трифонов Микола Васильович

Головний бухгалтер

Мовчан Євгеній Віталійович

³ Кодифікатора адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

⁴ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Фінансова звітність Кредитної спілки «Західна» за 2022 р.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1
«Загальні вимоги до фінансової звітності»

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
			21	01	01
Підприємство	Кредитна спілка "Західна"	за ЄДРПОУ	36191796		
Територія	Чернівецька	за КОАТУУ	7310136600		
Організаційно-правова форма господарювання	Кредитна спілка	за КОПФГ	925		
Вид економічної діяльності	Інші види грошового посередництва	за КВЕД	64.19		
Середня кількість працівників ³	4				
Адреса, телефон	58001, Україна, місто Чернівці, вулиця Галавана, будинок 89, офіс 101; +38 0372 520775				

Самовина виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма № 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Самовина (робити позначку «ви» у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

БАЛАНС
(Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рідка	Примітка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2		3	4
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	12	4	4
первісна вартість	1001		6	6
зменшено амортизація	1002		(2)	(2)
Відновлені капітальні інвестиції	1005	10, 11, 12		
Основи засоби	1010	11	175	117
первісна вартість	1011		342	342
знос	1012		(167)	(225)
Інвестиційна нерухомість	1015	10		
первісна вартість	1016			
знос	1017		0	0
Довгострокові біологічні активи	1020			
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030			
інші фінансові інвестиції	1035	7		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040			
Розстрочені податкові активи	1045			
Інші необоротні активи	1090			
Усього за розділом I	1095		179	121
II. Оборотні активи				
Залишки	1100	15	11	15
Залишки біологічні активи	1110			
Дебіторська заборгованість за продукцією, товари, роботи, послуги	1125			
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за ведінням розрахунків з бюджетом	1130		31	26
у тому числі з податку на прибуток	1136			
Дебіторська заборгованість за розрахунками з зарплатових доходів	1140	7, 8	505	393
Інші дебіторська заборгованість	1155	8, 14	6418	6254
Основи фінансові інвестиції	1160	7, 14		
Готівка та її еквіваленти	1165	6	565	321
готівка	1166	6	372	70
резерви в банках	1167	6	193	251
Відстрочені майбутніх періодів	1170			
Інші оборотні активи	1190			
Усього за розділом II	1195		7530	7509
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибутті	1200	9	34	34
Всього	1300		7743	7664

Пасив	Код рядка	Примітка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
	2		3	4
I. Власний капітал				
Зареєстрований (паієвий) капітал	1400	18	14	15
Капітал у дооцінках	1405	18	1	1
Додатковий капітал	1410	18		
Резервний капітал	1415	18	504	505
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	18	506	868
Неоплачений капітал	1425		()	()
Вилучений капітал	1430		()	()
Усього за розділом I	1495		1025	1389
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500			
Довгострокові кредити банків	1510	16		
Інші довгострокові зобов'язання	1515	16, 17		
Довгострокові забезпечення	1520			
Цільове фінансування	1525			
Усього за розділом II	1595			
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	16		
Поточні кредиторські зобов'язання за:		16, 17		
довгостроковими зобов'язаннями	1610			
товари, роботи, послуги	1615		618	5
розрахунками з бюджетом	1620		58	80
у тому числі з податку на прибуток	1621		58	80
розрахунками зі страхування	1625			
розрахунками з оплати праці	1630			
розрахунками з учасниками	1640	17		
Поточні забезпечення	1660	14	31	36
Доходи майбутніх періодів	1665			
Інші поточні зобов'язання	1690	16, 17	6011	6154
Усього за розділом III	1695		6718	6275
IV. Зобов'язання, пов'язані з оборотними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття				
	1700	19		
Баланс	1900		7743	7664

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Керівник

Головний бухгалтер

Остає на об'єкті 4
Лисак Лисак Т.П.

Підприємство **Кредитна спілка "Західна"**
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
21	01	01
36191796		

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2020 р.

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	19	4366	3991
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	20	()	(2)
Валовий:				
прибуток	2090		4366	3989
збиток	2095		()	()
Інші операційні доходи	2120	19	232	143
Доходи від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121			
Адміністративні витрати	2130	20	(2727)	(3416)
Витрати на збут	2150		(19)	(17)
Інші операційні витрати	2180	20	(1195)	(344)
Втрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		()	()
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток	2190		657	355
збиток	2195		()	()
Дохід від участі в капіталі	2200			
Інші фінансові доходи	2220	19	1	1
Інші доходи	2240	19		
Фінансові витрати	2250	20	(216)	(33)
Втрати від участі в капіталі	2255		()	()
Інші витрати	2270		()	()
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток	2290		442	323
збиток	2295		()	()
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		80	58
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності після оподаткування	2305			
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350		362	265
збиток	2355		()	()

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Доходи (ущадки) необоротних активів	2400	18		
Доходи (ущадки) фінансових інструментів	2405	18		
Валютні курсові різниці	2410	18		
Частина іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415			
Інший сукупний дохід	2445			
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450			
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455			
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460			
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		362	265

III. Елементи операційних витрат

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Матеріальні витрати	2500	20	18	25
Витрати на оплату праці	2505	20	223	183
Відшкодування на соціальні заходи	2510	20	52	40
Амортизація	2515	11, 12	58	35
Інші операційні витрати	2520	20	3590	3494
Разом	2550		3941	3777

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600			
Середньорічна середньорічна кількість простих акцій	2605			
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610			
Середньорічний чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615			
Дивиденди на одну просту акцію	2650			

Корінець

Головний бухгалтер

Миса

Остаємова Н.В.
Миса Т.П.

Підприємство Кредитна спілка "Західна"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за СДРП/ОУ

КОДИ		
21	01	01
36191796		

Звіт про рух грошових коштів
(за прямим методом)
за 2020 р.

Форма № 3

Код за ДКУД

1801004

Стаття	Код рядка	Примітки	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Находження від:				
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	19	2762	3569
Повернення податків і зборів	3005			
у тому числі податку на додану вартість	3006			
Цьлового фінансування	3010			
Находження від повернення авансів	3020		11	25
Находження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	19		
Находження від боржників по зобов'язанням (інтрафір, пені)	3035	19	14	44
Находження фінансових установ від повернення позик	3055	8	5692	7456
Інші надходження	3095		2340	4397
Витрати на оплату:				
товарів (робіт, послуг)	3100	20	(3054)	(2634)
прото	3105	20	(183)	(134)
внесень на соціальні заходи	3110	20	(50)	(36)
зобов'язань з податків і зборів	3115		(100)	(63)
зобов'язань з податку на прибуток	3116	13	(58)	(32)
зобов'язань з інших податків і зборів	3118		(42)	(31)
фінансових установ за надання позик	3155	8	(5453)	(8497)
інші витрати	3190	8	(2225)	(3783)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195		(246)	(344)
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Находження від реалізації:				
фінансових інвестицій	3200	7		
необоротних активів	3205	19		
Находження від отримання:				
відсотків	3215	19	12	12
дивидендів	3220			
Находження від депозитів	3225			
Інші надходження	3250			
Витрати на придбання:				
фінансових інвестицій	3255	7	(1)	(1)
необоротних активів	3260	10, 11, 12	(1)	(9)
Витрати за депозитами	3270		(1)	(1)
Інші витрати	3290		(1)	(1)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295		12	3
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				
Находження від:				
власного капіталу	3300	18	2	25
отримання позик	3305	16		
Інші надходження	3340		10	10
Витрати на:				
викуп власних акцій	3345		(1)	(1)
погашення позик	3350	16		
сплату дивидендів	3355		(1)	(1)
сплату відсотків	3360	17		
Інші витрати	3390	18	(22)	(32)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395		(10)	7
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400		244	349
Початковий баланс коштів на початок року	3405		565	216
Залишок грошових коштів на початок року	3410			
Залишок грошових коштів на кінець року	3415	6	321	565

Керівник

Головний бухгалтер

[Handwritten signature]

Остаєнко І. І.
Мисак П. П.

